

MIKKELIN KAUPUNKI

TEKNINEN LAUTAKUNTA

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2016

Tekninen hallinto
Kaupunkisuunnittelu
Kaupunkiympäristö
Mittaus ja kiinteistöt
Tilakeskus

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
Organisaatio	4
Yleistä	5
Käyttösuunnitelmaan liittyvä toimivalta ja muut ohjeet	5
Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta	8
Käyttösuunnitelmarakenne	9
Tositteiden hyväksyjät ja asiatarkastajat	9
Toiminta ja tuloskortit	18
Talous	27
Henkilöstö	28
Koulutussuunnitelma	30
Hallinto	31
Kaupunkiympäristö	36
Mittaus ja kiinteistöt	44
Kaupunkisuunnittelu	49
Tilakeskus	51
Investoinnit	55
- keskeisimmät v. 2016 investoinnit	56
- investointitaulukko	58
- kunnallistekniikan työohjelma	61
- tilakeskussentyöohjelma	63

Kannen kuva: Havainnekuva asuntomessualueelta

Johdanto

Mikkeli uskoo asumisen edellytysten olevan yksi vetovoimatekijä, joka osaltaan edistää elinvoimaisuuden lisääntymistä ja kaupungin menestystä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Asuminen Mikkeli 2024 – ohjelman, jonka keskeinen peruskivi on identiteetiltään omaleimaiset ydinkeskusta, alakeskukset ja maaseutu. Toiminnallinen ja kaupunki-identiteetin painopiste on ruutukaavassa, kaupunkiympäristössä. Monipuoliset ja identiteetiltään omaperäiset alakeskukset (pitäjät) luovat tähän monipuolisuutta. Laaja haja-asutusalue luo osaltaan yrittämiselle, asumiselle ja vapaa-ajan asumiselle monipuolisia mahdollisuuksia.

Teknisen toimen ensisijaisena tehtävänä on kaupungin strategian ja talousarvion tavoitteiden toteuttaminen talousarvion puitteissa. Valtuustossa asetettujen tavoitteiden ja sitovuuden tulee olla kaikille toimijoille itselleen selvää. Me suunnittelemme, rakennamme ja ylläpidämme keskeisen infran kaupunki-alueella ja pitäjillä. Maaseudun ja maatalouden yritystoiminnan kehittymisen tukemisesta huolehtii seudullinen maaseutuhallinto. Teknisen sektorin toimet ovat keskeisesti vaikuttamassa kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinoelämän kasvuun.

Tulevat vuodet Mikkeliissä ovat edelleen rakentajan ja kaupungin kehittämisen kannalta positiivisia haasteita sisältäviä. Valtatien remontti jatkuu vilkkaana. Asuntomessuprojekti siirtyy jo tulevien asukkaiden kanssa yhdessä tapahtuvan rakentamisen vaiheeseen. Mikkeli Areenan, Rantakylän yhtenäiskoulun, Arkistolaitoksen ja jätevedenpuhdistamon rakentaminen käynnistyvät. Viljasiilokortteliin suunnitellusta taidemuseokokonaisuudesta tullaan päättämään. Uuden välttämättömän rakentamisen rinnalla on iso käyttötalouden ja korjausvelan paine olemassa olevassa infrassa.

Kuntauudistuksen keskeinen tavoite on luoda vahva ja elinvoimainen kunta, vaikkakin keskustelussa tämä jää vähemmälle huomiolle, kuin itsehallintoalueen muodostaminen. Kunnan elinvoima on käytännössä kunnan kyky uudistua. Uudistumiskyky edellyttää taloudellista kasvua ja yhteiskunnan toimivuuden varmistamista. On rakennettava vetovoimainen ja houkutteleva ympäristö, joka sitouttaa yrityksiä ja ihmisiä alueelle. On tuettava kilpailukykyisen yrityskannan syntymistä työllisyyden, toimeentulon ja arjen turvaamiseksi. On mahdollistettava julkisten ja kaupallisten palveluiden olemassaolo palvelujen varmistamiseksi kuntalaisille. Teknisen sektorin tehtävä uudessa kunnassa, sen uudistumisessa ja elinvoimaisuuden kasvussa on aivan keskeinen ja sen tulee näkyä myös resursoinnissa.

Kustannustehokkuus edellyttää meiltä ja koko palveluja tuottavalta ketjulta tuotantotapojen, osaamisen ja digitaalisuuden jatkuvaa kehittämistä. Asiakaspalveluprosessit organisoidaan Asiointipisteiden kautta. Asiakkaan tarvitsemasta palvelusta tulee jokaisen kantaa yhä suurempaa ja ratkaisukeskeisempää vastuuta. Kyvykäs, osaava ja motivoitunut henkilöstö on varmin tae tavoitteessa onnistumisessa. Esimiesten vastuu ja esimiestyö onnistumisessa ja muutoksessa navigoimisessa korostuu.

Mikkelin menestys edellyttää kaupunkilaisten ja teknisen sektorin vahvaa ja aitoa vuorovaikutusta, poliittisen ja virkamiesjohdon vahvaa yhteistä tahtotilaa sekä virkamiesten ja palvelutuottajien yhdessä kehittymistä. On löydettävä vahva yhteinen sävel kaupunkikonsernin sisällä – joukkueen etu on osa-optimointia merkittävämpää.

Tässä käyttötaloussuunnitelmassa esitetyt asiat antavat hyvän mahdollisuuden Mikkelin kehittymisen jatkumille.

Jouni Riihelä
tekninen johtaja

Kaupunginvaltuusto / hallitus

TEKNINEN LAUTAKUNTA

JAOSTO

RAKENNUS-
LAUTAKUNTA

MAASEUTU- JA TIE-
LAUTAKUNTA

Toimialajohtaja / tekninen johtaja

HALLINTO projektijohtaja	MITTAUS ja KIINTEISTÖT maankäyttöinsinööri	KAUPUNKI- SUUNNITTELU kaavoituspäällikkö	KAUPUNKI- YMPÄRISTÖ yhdyskuntatekniikan päällikkö	TILAKESKUS kiinteistöjohtaja	RAKENNUS- VALVONTA Johtava rakennus- tarkastaja	MAASEUTU- JA LOMITUSPALVELUT maaseutupäällikkö
Hallinto Projektit Kyytineuvo Maanhankinta ja luovutus	Mittaus ja kiinteistöt Metsät ja vesialueet Energiapuun hankinta	Kaavoitus	Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö Lentoasema Ympäristövastuut	Tilakeskus	Rakennusvalvonta Jätehuolto Pysäköintipalvelut	Maaseutupalvelut Lomituspalvelut Tietoimi

Yleistä

Lautakuntien, johtokunnan ja kaupunginhallituksen alaisten tulosalueiden tulee laatia valtuuston hyväksymän talousarvion mukaiset käyttötaloussuunnitelmat tammikuun loppuun mennessä ja ne tulee olla tallennettuina kaupungin yhteiseen Intranetiin. Käyttösuunnitelmassa ei muuteta enää kaupunginvaltuuston hyväksymiä kokonaistuloja ja kokonaismenoja eikä toimintakatetta ja myös tiliryhmien sisällä tuotot ja kulut tulee vastata valtuuston hyväksymää talousarviota. Käyttösuunnitelmassa toimitellaan ottaa kantaa viranhaltijoiden toimivaltaan ja laskujen hyväksymiseen. Laskujen hyväksyjien ja henkilöstöpäätöksiä tekevien tulee olla kaupungin viranhaltijoita. Käyttösuunnitelma on vahvistettava viimeistään 31.1.2016 mennessä.

Kaupungin tavoitetila (visio) on: *Digitaalinen Mikkeli – kestävästi uudistuva kasvukeskus Saimaan rannalla*

Mikkelin strategia on kestävä kasvun ja hyvinvoinnin strategia. Näkökulmia on kolme: asukkaiden, elinkeinon ja ympäristön hyvinvointi. Näitä konkretisoidaan yhdeksällä päämäärällä:

Asukkaiden osallistaminen ja hyvinvoinnin tuottaminen:

1. Lasten, nuorten ja perheiden osallistaminen ja voimarojen vahvistaminen
2. Päihteiden käytön vähentäminen terveitä valintoja ja elämänarvoja vahvistamalla
3. Terveiden ja hyvinvoinnin lisääminen

Elinkeinojen hyvinvointi ja kaupungin elinvoima

1. Mikkelin vetovoiman, liiketoimintaympäristön ja aluetalouden kehittäminen
2. Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen
3. Kärkialueiden liike- ja kehittämistoiminnan kasvu

Luonnon ja ympäristön hyvinvointi

1. Monipuolisen ja puhtaan luonnon vetovoimaisuuden hyödyntäminen
2. Ekologisuuden ja ekotehokkuuden lisääminen
3. Rakennetun ympäristön laatu

Mikkelin tavoite on lisätä hyvinvointia ja vähentää pahoinvointia.

Käyttösuunnitelmaan liittyvä toimivalta ja muut ohjeet

Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 9.11.2015 hyväksymässä vuoden 2016 talousarviossa miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja kaupungin tilivelvollisia viranhaltijoita. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviossa kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Bruttomääräisinä budjetoidut yksiköt ovat budjettirahoitteisia ja nettomääräisenä budjetoidut yksiköt kohderahoitteisia. **Ruoka- ja puhtauspalvelut, sosiaali- ja terveystoimen tuotantolautakunnan alainen kaupungin oma toiminta sekä teknisen toimen alainen tilakeskus ovat nettobudjetoituja.** Edellä mainittuja yksiköitä sitoo nettobudjetoituna toimintakate eli toimintatulojen ja toimintamenojen erotus.

Muut kaupungin toimintayksiköt ovat bruttomääräisesti budjetoituja budjettirahoitteisia yksiköitä, joita sitoo valtuustoon nähden tulojen ja menojen määrärahat. **Mikkelin kaupungin kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät ovat budjettirahoitteisilla yksiköillä bruttobudjetoituna tulojen ja menojen määrärahat.**

Mikkelin Vesiliikelaitoksella on toiminnallisten tavoitteiden lisäksi sitovaa korvaus peruspääomasta ja kaikilla liikelaitoksilla liikelaitosten liikeylijäämä sekä vakituisten henkilökunnan määrä. Liikelaitoksien tuloslaskelmat, rahoituslaskelmat ja investointisuunnitelmat ovat ohjeellisia, mutta niiden oleellisista poikkeamista on tiedotettava valtuustolle. Etelä-Savon pelastuslaitokselle toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden.

Poikkeaminen talousarvion sitovista tavoitteista edellyttää valtuuston hyväksyntää. Budjettirahoitteisten yksiköiden määrärahojen perustana olevat **suoritteet ovat ohjeellisia ja poikkeamat suoritetasossa alaspäin tarkoittavat sitä, että valtuuston myöntämiä määrärahoja tulisi jäädä käyttämättä.** Myös toiminnan tuotta-

vuotta on saatava lisättyä läpi koko kaupunkiorganisaation siten, että suoritteet saadaan toteutettua pienemällä määrärahalta. Nettomääräinen toimintakate on samalla tavalla sitova kuin määrärahakin. Olennaiset vajaukset tuloissa on käsiteltävä menonylitysten tapaan valtuustossa lisätalousarvioissa tai erillisenä asiana.

Tuloslaskelmaosan, investointi- ja rahoitusosan sitovat määrärahat

Talousarviovuoden tuloslaskelman sitovuus valtuustoon nähden on velvoite toimia valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Taloussuunnitelman muihin vuosiin kohdistuvat menoarviot eivät oikeuta vielä varojen käyttöön, vaan talousarvio hyväksytään vuosittain. **Toimielinten ja viranhaltioiden pitää kuitenkin toimia suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.**

Tuloslaskelman rahoitustuotoissa ja -kuluissa kaupunginvaltuustoon nähden sitovia eriä ovat Mikkelin Vesiliikelaitoksen korvaus peruspääomasta sekä rahoitustuottojen ja -kulojen netto.

Investoinnit

Emokaupungin investointimäärärahat ovat sitovia bruttomäärältään. **Yksittäisen hankkeen investointimenot voivat kuitenkin ylittää enintään 5 %, jos hanke saadaan saman talousarviovuoden aikana rahoitettua muusta hankkeesta säästyneillä vastaavaan pysyvien vastaavien ryhmään (tietokone- ohjelmistot, muut pitkävaikutteiset menot, maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet jne.) kuuluvilla, ko. vuoden talousarvioon varatuilla investointimenomäärärahoilla.**

Kunnallistekniikan määrärahojen hankekohtaisesta käytöstä päättää tekninen lautakunta. Vuotuista kokonaisuutena ei saa ylittää ilman kaupunginvaltuuston lupaa.

Kaupunginvaltuusto päättää investointikohteiden käyttötarkoituksen muutoksesta.

Yleiset vastuut määrärahoista

Mikkelin kaupungin tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, konsernipalveluissa tulosaluejohtaja ja tulosyksiköiden johtajat, sivistyspalveluissa, sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä teknisessä toimessa toimialajohtajat, tulosaluejohtajat ja tulosalueiden päälliköt. Liikelaitoksissa ja taseyksiköissä tilivelvollisia ovat liikelaitoksen johtaja ja taseyksikön johtaja.

Lauta- ja johtokuntien sekä tulosalueiden esimiesten on valvottava, että valtuuston hyväksymää talousarviota noudatetaan. Määrärahojen käyttöön liittyy velvoite toimialarajat ylittävään yhteistyöhön, jonka avulla haetaan koko kaupungin kannalta edullisempia ja tehokkaampia tapoja palvella asukkaita ja alueen yrityksiä. Yhteistyötä tulee tämän osalta tiivistää myös koko konsernin tasolla. Palvelujen tuottamista koko kaupunkikonsernissa ohjaavat valtuuston hyväksymä kaupungin strategia ja sitä toiminnallistavat strategiset hyvinvointiohjelmat; asukkaiden hyvinvointiohjelma, elinkeinojen hyvinvointiohjelma sekä ympäristön hyvinvointiohjelma. Laskut tulee kohdentaa aiheutumisperusteen mukaan sille menokohdalle, jonne ne kuuluvat.

Vain pakottavassa tapauksessa anotaan lisämäärärahaa kaupunginvaltuustolta, ennen määrärahan ylittymistä. Määräraha- anomukseen on aina sisällytettävä esitys lisämäärärahatarpeen rahoittamisesta ja lisämääräraha on etsittävä ensisijaisesti asianomaiselta toimialalta. Talouspalveluilta on aina pyydettävä lausunto ennen määrärahaesityksen käsittelyä.

Seurantavastuu

Toiminnassa on noudatettava kaupunginhallituksen 24.11.2014 § 431 hyväksymää sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjetta. Jokaisella tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Uuden kuntalain (410/2015) 124 §:n mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvollisiin. Kuntalain tarkoittamia tilivelvollisia ovat mm. kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet, kaupunginjohtaja ja toimielinten ja yksiköiden johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Teknisen toimen tilivelvolliset:

TEKNINEN TOIMI	Toimialajohtaja	Tekninen johtaja	Jouni Riihelä
Hallinto (johtamisen tukipalvelut, projektit ja kyytineuvo)	Tulosalueen päällikkö	Projektijohtaja	Timo Rissanen
Kaupunkisuunnittelu	Tulosalueen päällikkö	Kaavoituspäällikkö	Ilkka Tarkkanen
Mittaus ja kiinteistöt	Tulosalueen päällikkö	Maankäyttöinsinööri	Jukka Piispa
Kaupunkiympäristö	Tulosalueen päällikkö	Yhdyskuntatekniikan päällikkö	Maini Väisänen
Rakennusvalvonta ja jätehuolto	Tulosalueen päällikkö	Johtava rakennustarkastaja	Sari Valjakka
- pysäköintipalvelut		Hallintopäällikkö	Juha Ruuth
Maaseutu- ja tietoimi	Tulosalueen päällikkö	Maaseutupäällikkö	Kari Mikkonen
- lomituspalvelut		Lomituspalvelupäällikkö	Sari Häkkinen
- tietoimi ja vesiosuuskunnat		Yhdyskuntatekniikan insinööri	Markku Suomela
Tilakeskus	Tilakeskuksen johtaja	Kiinteistöjohtaja	
Mikkelin vesiliikelaitos	Liikelaitoksen johtaja	Vesilaitoksen johtaja	Reijo Turkki

Toimintaa ohjaavat säännöt ja ohjeet

- Hankintasääntö Kh § 305 /5.10.2015
- Projektitoiminnan ohje 2013
- Perinnän toimintatapaohje 2010
- Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje kh § 431/ 24.11.2014
- Konsernipalveluiden toimintasääntö Kh § 297/ 1.6.2009
- Konserniohje Kvalt § 148/ 10.12.2007
- Kassanhoito- ja alitilitysohje Kh § 22/8.1.2001
- Teknisen toimen sisäisen valvonnan ohje ja tavoitteet 2016

Hankintaohjeet ja hankintarajat

Kilpailutuksista tehdään valituskelpoinen hankintapäätös, oikaisuohje ja valitusosoituksineen. Mikäli kevytkilpailutuksen arvo alittaa kansallisen kynnyksen, ei oikaisuohjetta ja valitusosoitusta markkinaoikeuteen lähetetä hankintapäätöksen liitteenä, vaan oikaisuvaatimusohje. Hankintapäätöksiä ovat oikeutettuja tekemään seuraavat viranhaltijat:

kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, tulosalueiden esimiehet, tulosyksiköiden esimiehet ja hankintapäällikkö; Liikelaitoksen johtaja ja taseyksikön johtaja rinnastetaan toimialajohtajaan.

Hankintarajat (alv 0 %) ja valtuudet määritellään seuraavasti:

1. Yli 1 000 000 euron hankintapäätökset, jotka koskevat kahta tai useampaa toimialaa tekee kaupunginhallitus valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.
2. Hankintapäällikkö voi tehdä useampia toimialoja koskevat alle 1 000 000 euron hankintapäätökset ja -sopimukset.
3. Yli 300 000 euron hankintapäätökset tekee toimialojen lauta- ja johtokunnat valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.
4. Kaupunginjohtajalla ja toimialojen johtajilla hankintapäätösten ja -sopimusten hankintaraja on 300 000 euroa valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.
5. Tulosalueen esimiehellä hankintapäätösten ja -sopimusten hankintaraja on 200 000 euroa valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.
6. Tulosyksikön esimiehellä hankintapäätösten ja -sopimusten hankintaraja on 50 000 euroa valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa. Mikäli hankinta kohdistuu useammalle talousarviovuodelle, hankintapäätöksen tekee kaupunginhallitus (toimialat ylittävät hankinnat ja konsernipalvelujen hankinnat) tai lauta- ja johtokunnat omissa toimialojaan koskevissa hankinnoissa.

Teknisen toimen toimintasäännön kohdan 5.1.2 mukaan kaupungingeodeetilla on oikeus päättää maa- ja vesialueiden ostamisesta, myymisestä ja lunastamisesta 20 000 euron kauppahintaan, vaihtoarvoon tai lunastussummaan saakka.

Delegointirajat maaomaisuuden ja irtaimen omaisuuden hankinnasta ja myymisestä:

Maaomaisuuden hankinnat hyväksyy kaupunginjohtaja, varalla hallintojohtaja. Asiatarkastuksen tekevät kaupunginlakimies tai kaupungingeodeetti.

1. kaupunginhallitus päättää kiinteän omaisuuden vaihdannasta 500 000 euron myynti-, osto- tai lunastushintaan taikka vaihtoarvoon saakka
2. kaupunginhallitus päättää irtaimen omaisuuden vaihdannasta 500 000 euron myynti-, osto- tai lunastushintaan taikka vaihtoarvoon saakka
3. kaupunginhallitus päättää vahingonkorvausten myöntämisestä 150 000 euron määrään saakka
4. kaupunginhallitus päättää käyttöomaisuuden myymisestä 500 000 euron myyntihintaan saakka
5. kaupunginhallitus päättää maankäyttösopimuksista 500 000 euron sopimuskorvaukseen tai sopimuksen arvoon saakka
6. **tekninen lautakunta** päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden vaihdannasta 150 000 euron myynti-, osto- tai lunastushintaan taikka vaihtoarvoon saakka
7. **tekninen lautakunta** päättää maankäyttösopimuksista 150 000 euron sopimuskorvaukseen tai sopimuksen arvoon saakka
8. **lautakunnat** päättävät vahingonkorvausten myöntämisestä 30 000 euron määrään saakka, viranhaltijataso 15 000 euroon saakka

Projektiohje

Teknisen toimialan projekteihin liittyvät asiakirjat allekirjoittavat tekninen johtaja sekä hänen lisäkseen projektijohtaja.

Avustukset

Kaupunginhallitus ja asianomaiset lautakunnat päättävät talousarvion tultua hyväksytyksi myönnettävät avustukset määrärahojensa puitteissa. Tulosityksikkö, jonka määrärahoihin yleishyödyllisten tai muiden yhteisöjen avustus sisältyy, voi maksaa avustuksen vuodelle 2016 vasta sen jälkeen, kun yhteisön tilinpäätöstiedot, toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus vuodelta 2015 on saatu. Mikäli avustus on myönnetty jotakin määrättyä tarkoitusta varten, on avustuksen myöntäneen tulosityksikön pyydettävä yksilöity tiliselvitys avustuksen käytöstä.

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Lautakuntien, johtokunnan ja kaupunginhallituksen alaisten tulosalueiden tulee laatia valtuuston hyväksymän talousarvion mukaiset käyttötaloussuunnitelmat tammikuun loppuun mennessä ja ne tulee olla tallennettuina kaupungin yhteiseen Intranetiin. Käyttösuunnitelmassa ei muuteta enää kaupunginvaltuuston hyväksymiä kokonaistuloja ja kokonaismenoja eikä toimintakatetta ja myös tiliryhmien sisällä tuotot ja kulut tulee vastata valtuuston hyväksymää talousarviota. Käyttösuunnitelmassa toimitellaan ottaa kantaa viranhaltijoiden toimivaltaan ja laskujen hyväksymiseen. Laskujen hyväksyjien ja henkilöstöpäätöksiä tekevien tulee olla kaupungin viranhaltijoita. Käyttösuunnitelma on vahvistettava viimeistään 31.1.2016 mennessä.

Vuonna 2016 hallintokuntien toimintaa ja taloutta seurataan vähintään kolme kertaa vuodessa. Seurannan ajantasaisuus, oikeellisuus ja sen ohjausvaikutukset ovat keskeisiä tekijöitä valtuustolle annettavissa seurantaraporteissa. Kaupunginhallitukselle raportoidaan toimintojen ja talouden kehityksestä kuukausittain. **Kaupunginhallituksen kuukausittaisessa raportoinnissa kukin toimialajohtaja selvittää, miten talouden tasapainottamiseksi päätettyjä toimenpiteitä on viety toimialalla eteenpäin.**

Maaliskuun lopun toteutuman perusteella tehtävän seurannan yhteydessä raportoidaan keskeisimmät strategiset toimenpiteet, kehittämissuunnitelmien¹ toteutuminen, kaupungin elinvoimaisuuden edistämiseksi tehdyt toimenpiteet, henkilöstön määrän kehitys sekä talouden toteutuminen ja toiminnalliset muutokset, jotka ovat jo tiedossa. **Heinäkuun lopun toteutuman mukainen seurantaraportti** on lähtökohtana seuraavan vuoden talousarvion valmistelussa ja tässä seurannassa raportoidaan myös kaikki **toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut**². **Lokakuun toteutuman mukaan raportoidaan** keskeisempien strategisten toimenpiteiden ja kehittä-

¹ Asukkaiden hyvinvointiohjelma, luonnon ja ympäristön hyvinvointiohjelma, elinkeinojen hyvinvointiohjelma, Lupaus 2016 ja tasapainoisen kasvun ja talouden ohjelma

² Talousarviokirjassa esitetyt ohjeelliset toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen suhteessa annettuun määrärahaan

misohjelmien toteutuminen, elinvoimaisuuden kehittyminen, henkilöstön kehitys sekä talouden seuranta. Lautakunnat hakevat mahdolliset lisämäärärahat viimeistään lokakuun seurannan yhteydessä. Menoihin osoitettua määrärahaa ei tule käyttää kokonaisuudessaan, jos talousarviovuoden aikana näyttää siltä, että määrärahaa jää käyttämättä.

KÄYTTÖSUUNNITELMARAKENNE TA 2015

1402TE Tekninen lautakunta

TE= 6

1402TE1 Tekninen hallinto

1402TE11 Johtamisen tukipalvelut

140261001 Tekninen lautakunta

140261002 Hallinto ja talous

140261003 Torit, hallinto

140261004 Maankäyttö

1402TE12 Projektit

140261011 Projektien hallinto

140261012 Strategiset projektit

140261013 Asuntomessut

1402TE13 Kyytineuvo

1402TE131

Hallinto

140261101 Kyytineuvon hallinto ja yht. kust.

1402TE132 Joukkoliikenne

140261021 Joukkoliikenteen hallinto

140261022 Valtionapuliikenne

140261023 Muut lipputuotteet

140261024 Muut ostoliikenneprojektit

140261025 Kutsutaksitoiminta

140261026 Aikatauluinformaatio

1402TE133 Koulukuljetukset

140261201 Koulukuljetukset

1402TE134 Sote-kuljetukset

140261301 Sote-kuljetukset

1402TE2 Kaupunkiympäristö

1402TE21 Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö

1402TE211 Hallinto ja yhteiset kustannukset

140262001 Hallinto ja yhteiset kustannukset

1402TE212 Satamat

140262011 Satamat

1402TE213 Suunnittelu

140262021 Puistojen suunnittelu

140262022 Katujen suunnittelu

140262023 Muu suunnittelu

140262024 Liikennesuunnittelu

1402TE214 Rakennuttaminen

140262031 Kunnallistekniikan rakennuttaminen (kadut)

140262032 Puistojen rakennuttaminen

140262033 Muu rakennuttaminen

1402TE215 Puistot

140262041 Puistot ja virkistysalueet

140262042 A2-luokan puistot

140262043 A3-luokan puistot

140262044 B-luokan puistot

140262045 Muu maisemanhoito

140262046 Uimarannat

	1402TE216 Liikenneväylät	
		140262051 Liikenneväylien ylläpito
		140262052 Kesähoito
		140262053 Talvihoito
		140262054 Puhtaanapito
		140262055 Ulkovalaistus
		140262056 Päällysteiden kunnossapito
		140262057 Liikenneväylien viheralueet
		140262058 Liikenteen ohjauslaitteet
		140262059 Muu kunnossapito
		140262060 Erillistehtävät
		140262061 Torit, ylläpito
1402TE22	Lentoasema	
		140262068 Lennonvarmistuspalvelut
1402TE23	Ympäristövastuut	
		140262071 Ymp.vastuut hallinto
		140262072 Ympäristön kunnostus
1402TE3	Mittaus ja kiinteistöt	
	1402TE31 Mittaus	
		140263001 Hallinto ja yhteiset kustannukset
		140263002 Kaupunkimittaus
		140263003 Paikkatietopalvelut
		140263004 Kiinteistöt
		140263005 Maaomaisuuden hallinta
1402TE32	Metsät ja vesialueet	
		140263011 Hallinto ja yhteiset kustannukset
		140263012 Talousmetsät
		140263013 Taajamametsät
		140263014 Palvelut ja monikäyttö
1402TE33	Energiapuun hankinta	
		140263021 Energiapuun hankinta
1402TE4	Kaupunkisuunnittelu	
		140264001 Hallinto ja yhteiset kustannukset
		140264002 Yleiskaavoitus
		140264003 Asemakaavoitus
		140264005 Muut palvelut

1411TI	Tilakeskus			TI= 1
1411TI1	Tilakeskus			
1411TI11	Hallinto ja Talous			141110001 Hallinto ja talous
1411TI12	Vuokraustoiminta			141110005 Vuokraus
1411TI13	Tilahankkeet			141110011 Suunnittelu 141110012 Rakennuttaminen
1411TI14	Kiinteistöjen yp.			
	1411TI141	Hallinto		141110021 Hallinto
	1411TI142	Ulkoal. hoito ja kp		141110031 Sop.työt 141110032 Tilaustyöt
	1411TI143	Kiint.kp		
			1411TI1431	Sop.työt 141110040 Sopimustyöt 141110041 Rak.tekniset 141110042 LVIA-työt 141110043 Sähkötyöt
			1411TI1432	Tilaustyöt 141110050 Tilaustyöt 141110051 Rak.tekniset 141110052 LVIA-työt 141110053 Sähkötyöt
			1411TI1433	Vuokraustoim. Tilaustyöt 141110061 Vuok. Toim. Tilaustyöt
			1411TI1434	Kiinteistöjen hoito 141110071 Sop.työt 141110072 Tilaustyöt
			1411TI1435	Kiinteistöjen vesi ja energia 141110080 Kiinteistöjen vesi ja energia 141110081 Lämmitys 141110082 Sähkö 141110083 Vesi 141110084 Jätevesi
			1411TI1436	Jätehuolto 141110091 Jätehuolto
	1411TI144	Puhtaus		
			1411TI1441	Puhtaus 141110101 Sop.työt 141110102 Tilaustyöt
	1411TI145	Arvaamattomat kulut		141110111 Vahingot
1411TI17	Purkukohteet			
	1411TI146	Purkukohteet		141110120 Purkukohteet
1411TI2	Rahoitus			
	1411TI21	Korot		
			1411TI211	Korkotuotot 141110121 Korkotuotot
			1411TI212	Korkokulut 141110131 Korkokulut
	1411TI22	Muu rahoitus		
			1411TI221	Muut rahoitustuotot 141110141 Muut rahoitustuotot
			1411TI222	Muut rahoituskulut 141110151 Muut rahoituskulut

LASKUJEN JA PALKKAILMOITUSTEN HYVÄKSYJÄT JA ASIATARKASTAJAT 2016**TEKNINEN LAUTAKUNTA**

Tekninen johtaja hyväksyy alaistensa tulosalueiden johtajien laskut.

Teknisellä johtajalla ja projektijohtajalla on oikeus hyväksyä kaikkien tulosalueiden laskut ja palkkailmoitukset varsinaisen hyväksyjän ollessa estynyt.

Teknisellä johtajalla on oikeus hyväksyä kaikki investointikohteiden laskut varsinaisen hyväksyjän ollessa estynyt.

Taloussuunnittelija asiataarkastaa laskut, mikäli kukaan varsinaisista asiataarkastajista ei ole paikalla. ENSISIJAINEN ASIATARKASTAJA LIHAVOITU

TUA/TY/Hanke	Hyväksyjä/ t	Varahyväksyjä/t	Asiataarkastajat	
HALLINTO 1402TE Tulosalueen päällikkö voi hyväksyä kaikki tulosalueensa laskut varsinaisen hyväksyjän ollessa estynyt.				
140261001	Tekninen lautakunta	Marja-Liisa Hämäläinen	Timo Rissanen, Jouni Riihelä	Sari Helanen , Merja Pönniö
140261002	Hallinto ja talous	Marja-Liisa Hämäläinen	Timo Rissanen, Jouni Riihelä	Merja Pönniö , Sari Helanen
140261003 246910 (144100022902)	Torit, hallinto Takuuvuokrat/toripaikat	Timo Rissanen	Jouni Riihelä, Marja-Liisa Hämäläinen	Merja Pönniö , Sari Helanen
140261004	Maankäyttö	Hannu Peltomaa	Timo Rissanen, Jouni Riihelä	Marja-Liisa Hämäläinen , Merja Pönniö, Sari Helanen
140261011	Projektien hallinto	Timo Rissanen	Jouni Riihelä, Marja-Liisa Hämäläinen	Merja Pönniö , Sari Helanen
140261012	Strategiset projektit	Timo Rissanen	Jouni Riihelä, Hannu Peltomaa	Marja-Liisa Hämäläinen , Merja Pönniö, Sari Helanen
140261013	Asuntomessut	Heikki Manninen	Timo Rissanen, Jouni Riihelä	Piia Aarniosalo , Merja Pönniö, Sari Helanen
140261101	Kyytineuvo, hallinto	Päivi Toivari	Liisa Heikkinen, Timo Rissanen	Marja-Leena Nuutilainen , Tuija Lampinen, Anna Pylkkänen, Johanna Jääskeläinen
140261021-14261026	Kyytineuvo, joukkoliikenne	Liisa Heikkinen	Päivi Toivari, Timo Rissanen	Marja-Leena Nuutilainen , Tuija Lampinen, Anna Pylkkänen, Johanna Jääskeläinen
140261201	Kyytineuvo, koulukuljetukset	Päivi Toivari	Liisa Heikkinen, Timo Rissanen	Marja-Leena Nuutilainen , Tuija Lampinen, Anna Pylkkänen, Johanna Jääskeläinen
140261301	Kyytineuvo, sote -kuljetukset	Päivi Toivari	Liisa Heikkinen, Timo Rissanen	Tuija Lampinen , Anna Pylkkänen, Johanna Jääskeläinen, Marja-Leena Nuutilainen
140261002	Työterveyshuollon laskut	Jouni Riihelä	Timo Rissanen, Marja-Liisa Hämäläinen	Sari Helanen , Merja Pönniö

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ 1402TE2				
Tulosalueen päällikkö voi hyväksyä kaikki tulosalueensa laskut varsinaisen hyväksyjän ollessa estynyt.				
TUA/TY/Hanke		Hyväksyjä/ t	Varahyväksyjä/t	Asiatarkastajat
140262001	Hallinto ja yhteiset kustannukset	Maini Väisänen	Marko Vuorinen, Päivi Turkki,	Hannele Hiljanen , Pirjo Kääriäinen, Virpi Kuokkanen
140262022-140262023	Katujen suunnittelu, muu suunnittelu	Antero Cederström,	Marko Vuorinen, Maini Väisänen	Virpi Kuokkanen , Hannele Hiljanen, Pirjo Kääriäinen,
140262031, 140262033	Kunnallistekniikan rakentaminen, muu rakennuttaminen	Olli Horn	Maini Väisänen, Marko Vuorinen	Pirjo Kääriäinen , Hannele Hiljanen, Virpi Kuokkanen
140262021	Puistojen suunnittelu	Marko Vuorinen	Timo Kumpulainen, Sirpa Vesanen	Hannele Hiljanen , Virpi Kuokkanen, Pirjo Kääriäinen,
140262032	Puistojen rakennuttaminen	Marko Vuorinen	Timo Kumpulainen, Sirpa Vesanen	Hannele Hiljanen , Virpi Kuokkanen, Pirjo Kääriäinen,
140262011	Satamat	Olli Horn	Maini Väisänen, Päivi Turkki	Hannele Hiljanen , Pirjo Kääriäinen, Virpi Kuokkanen
140262041-140262045	Puistot ja virkistysalueet	Marko Vuorinen	Päivi Turtiainen, Timo Kumpulainen, Sirpa Vesanen	Virpi Kuokkanen , Hannele Hiljanen, Pirjo Kääriäinen Päivi Turtiainen
140262046	Uimarannat	Marko Vuorinen	Päivi Turtiainen, Timo Kumpulainen, Sirpa Vesanen	Virpi Kuokkanen , Hannele Hiljanen, Pirjo Kääriäinen Päivi Turtiainen
140262051-140262060	Liikenneväylien ylläpito	Päivi Turkki	Osmo Nikka, Maini Väisänen	Virpi Kuokkanen , Hannele Hiljanen, Pirjo Kääriäinen Päivi Turtiainen
140262061	Torit, ylläpito	Päivi Turkki	Osmo Nikka, Maini Väisänen	Virpi Kuokkanen , Hannele Hiljanen, Pirjo Kääriäinen
140262068	Lentoasema	Sakari Silvennoinen	Mikke Hernetkoski, Maini Väisänen	Hannele Hiljanen , Virpi Kuokkanen, Pirjo Kääriäinen
140262071-140262072	Ympäristövastuut	Sari Hämäläinen	Maini Väisänen, Marko Vuorinen	Virpi Kuokkanen , Hannele Hiljanen, Pirjo Kääriäinen

MITTAUS JA KIINTEISTÖT 1402TE3				
Tulosalueen päällikkö voi hyväksyä kaikki tulosalueensa laskut varsinaisen hyväksyjän ollessa estynyt.				
140263001-140263005 258801 (144100023301)	Mittaus ja kiinteistöt Tasetili tontinvarausmaksut	Jukka Piispa	Osmo Hurri, Päivi Rahikainen	Saimi Lahti , Kaarina Lotti
140263011-140263014	Metsät ja vesialueet	Annamari Huttunen	Hanna Kangasaho, Jukka Piispa	Kaarina Lotti , Saimi Lahti
140263021	Energiapuun hankinta	Pekka Halonen	Jukka Piispa	Saimi Lahti , Kaarina Lotti
KAUPUNKISUUNNITTELU 1402TE4				
140264001-140264005	Kaupunkisuunnittelu	Ilkka Tarkkanen	Eveliina Könttä, Kalle Räinen	Kirsi Avelin , Lea Torn

INVESTOINNIT				
TY/Hanke		Hyväksyjä/ t	Varahyväksyjä/t	Asiatarkastajat
140292103 / 146500000103 ->	Maanjalostuksen yhteydessä tapahtuvat rakennusten purkukustannukset	Jouni Riihelä	Timo Rissanen, Hannu Peltomaa	Marja-Liisa Hämäläinen , Merja Pönniö, Sari Helanen
140292103 / 146500000003 146500000004	Luovutettavien tonttien kunnostus Asunomessujen parkkialue	Olli Horn Pekka Kammonen	Maini Väisänen, Antero Cederström Olli Horn, Timo Rissanen	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300002002 ->	Kadut hankkeittain	Olli Horn	Maini Väisänen	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300003001 ->	Uudet asuinalueet, kadut hankkeittain	Olli Horn	Maini Väisänen	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen

TY/Hanke		Hyväksyjä/ t	Varahyväksyjä/t	Asiatarkastajat
140292301 / 146300000001	Raviradan alueen katu- ja pysäköintijärjestelyt	Olli Horn	Maini Väisänen, Antero Ceder- ström	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000002	VT 5, kaupungin osuus	Antero Cederström	Maini Väisänen, Olli Horn	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000003 140292302 / 146300004009 146300004010	Kirkonvarkauden asuinalue <i>Kadut</i> <i>Puistot</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Heinzenpuisto</i> • <i>Nordenstrenginpuisto</i> 	Pekka Kammonen Timo Kumpulainen	Olli Horn, Timo Rissanen Marko Vuorinen, Timo Rissanen	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000011	Kristiinantie, Ristiina	Olli Horn	Maini Väisänen, Antero Ceder- ström	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000012	Omakotitie, Ristiina	Olli Horn	Maini Väisänen, Antero Ceder- ström	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000013	Ruutukaava, keskustan kehittämi- nen	Maini Väisänen	Antero Cederström, Marko Vuori- nen	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000014	Karikontien liittymäkaista- järjeste- lyt	Olli Horn	Maini Väisänen, Antero Ceder- ström	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000015	Pajatie, Anttola	Olli Horn	Maini Väisänen, Antero Ceder- ström	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
140292301 / 146300000016	Sairaalakampuksen rakentamisen tukeminen (Mannerheimintie)	Olli Horn	Maini Väisänen, Antero Ceder- ström	Pirjo Kääriäinen , Virpi Kuokkanen, Hannele Hiljanen
146300001001	Katuvalojen investoinnit ja saneeraukset	Päivi Turkki	Osmo Nikka, Maini Väisänen, Antero Cederström	Virpi Kuokkanen , Pirjo Kääriäinen, Hannele Hiljanen
140292302 / 146300004006 146300004008 146300004011	Puistot ja leikkipaikat hankkeittain: Leikkivälineiden ja kasvillisuuden uu- siminen Ritvalan leikkiapuisto Tykkipuisto	Timo Kumpulainen	Marko Vuorinen, Sirpa Vesanen	Hannele Hiljanen , Virpi Kuokkanen , Pirjo Kääriäinen

TY/Hanke		Hyväksyjä/ t	Varahyväksyjä/t	Asiatarkastajat
140292302 / 146300004031 146300004035 146300004036 146300004037	Kaihun matkailualueen ja Pursialankadun kehittäminen: Mikkeli puisto Alueviitoitus Liikuntavälineet Pursialan alueen viimeistely	Marko Vuorinen	Timo Kumpulainen, Sirpa Vesänen	Hannele Hiljanen , Virpi Kuokkanen, Pirjo Kääriäinen
140292303	Uimarantojen kunnostukset:	Timo Kumpulainen	Marko Vuorinen, Sirpa Vesänen	Hannele Hiljanen , Virpi Kuokkanen, Pirjo Kääriäinen
140292305 / 146300005001 146300005002 146300005003	Satamien kunnostus Laitureiden kunnostus Asuntomessualueen laiturit Suihkukontit	Olli Horn	Maini Väisänen	Pirjo Kääriäinen , Hannele Hiljanen, Virpi Kuokkanen
140292303 /	Urheilupuiston urheilual. saneeraus	Olli Horn	Maini Väisänen, Marko Vuorinen	Pirjo Kääriäinen , Hannele Hiljanen, Virpi Kuokkanen
140292303 / 146300006001 ->	Liikuntapaikat, rakentaminen ja kunnostus Skeittiparkki	Olli Horn, Antti Mattila	Maini Väisänen, Marko Vuorinen	Pirjo Kääriäinen , Hannele Hiljanen, Virpi Kuokkanen
146300007001	Lentoasema	Maini Väisänen	Sakari Silvennoinen, Olli Horn	Pirjo Kääriäinen , Hannele Hiljanen Virpi Kuokkanen,
140292306 / 146300004501	Päämajakoulun piha	Jouko Jolkkonen	Jarkko Hyttinen	Paula Koikkalainen , Sirpa Lokonen
140292306 / 146300004502	Urheilupuiston koulun piha	Jari Miettinen	Jarkko Hyttinen	Paula Koikkalainen , Sirpa Lokonen

PALKKAILMOITUKSET 2015 TEKNINEN LAUTAKUNTA				
TULOSALUE	TY / Hanke		Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Maankäyttö	140263002	Kaupunkimittaus	Seppo Lemettinen	Jukka Piispa
	140263011-140263014	Metsät ja vesialueet	Annamari Huttunen	Jukka Piispa
	140263021	Energiapuun hankinta	Pekka Halonen	Jukka Piispa
Kaupunkiympäristö	140262068	Lentoasema	Sakari Silvennoinen	Mikke Hernetkoski, Maini Väisänen

TILAKESKUKSEN LASKUJEN HYVÄKSYJÄT JA ASIATARKASTAJAT 2016

TY/Hanke		Hyväksyjät	Varahyväksyjät	Asiatarkastajat
Tilakeskus				
141110001	Hallinto ja talous	Sirpa Lokonen, kiinteistöjohtaja avoin	Nina Hurri, Anne Himanen, Paula Koikkalainen	Paula Koikkalainen, Mirja Kaltto, Sirpa Lokonen
141110005	Vuokraustoiminta	Nina Hurri	Minna Rautio, Anne Himanen, kiinteistöjohtaja avoin, Sirpa Lokonen	Maire Hotti, Aila Jääskeläinen, Mirja Kaltto
141110011, 141110012	Tilahankkeet	Kiinteistöjohtaja avoin	Nina Hurri, Jouko Jolkkonen, Anne Himanen, Sirpa Lokonen	Paula Koikkalainen, Mirja Kaltto, Sirpa Lokonen
141110021-141110091	Kiinteistöjen ylläpito			Mirja Kaltto, Paula Koikkalainen, Maire Hotti, Aila Jääskeläinen, Sirpa Lokonen
141110021	Hallinto	Jarkko Hyttinen	Anne Himanen, kiinteistöjohtaja avoin, Pertti Riekinen	
141110031, 141110032	Ulkoalueiden hoito ja kunnossapito	Jarkko Hyttinen	Anne Himanen, kiinteistöjohtaja avoin, Pertti Riekinen	
141110041 141110042 141110043 141110051 141110052 141110053	Kiinteistöjen kunnossapito	Rakennustekniset työt LVIA-työt Sähkötyöt	Jarkko Hyttinen Pertti Riekinen Jani Koikkalainen	
141110061		Vuokraustoiminnan tilaustyöt	Anne Himanen	
141110071 141110072	Kiinteistöjen hoito		Pertti Riekinen	
141110081 141110082 141110083 141110084	Kiinteistöjen vesi ja energia	Lämmitys Sähkö Vesi ja jätevesi	Jussi Lampinen, Jani Koikkalainen Jussi Lampinen, Jani Koikkalainen Jussi Lampinen, Jani Koikkalainen	
141110091	Jätehuolto		Jarkko Hyttinen	
141110101 141110102	Puhtaus	Anne Himanen, kiinteistöjohtaja avoin	Nina Hurri, Sirpa Lokonen	Mirja Kaltto, Aila Jääskeläinen, Paula Koikkalainen, Sirpa Lokonen
141110111	Arvaamattomat kulut	Kiinteistöjohtaja avoin	Nina Hurri, Anne Himanen, Jarkko Hyttinen, Sirpa Lokonen	Mirja Kaltto, Paula Koikkalainen, Sirpa Lokonen
141110121 141110131 141110141 141110151	Korkotuotot Korkokulut Muut rahoitustuotot Muut rahoituskulut	Kiinteistöjohtaja avoin	Nina Hurri, Anne Himanen, Sirpa Lokonen	Paula Koikkalainen, Sirpa Lokonen

INVESTOINNIT				
Tilakeskuksen investoinnit	Investoinnit - rakennukset	Jouko Jolkkonen, kiinteistöjohtaja avoin, Jyrki Kurronen, Jarkko Hyttinen, Jussi Lampinen, Jani Koikkalainen, Anne Himanen, Jari Miettinen ja Pertti Riekkinen kukin oman hankkeensa osalta.	Jouko Jolkkonen, kiinteistöjohtaja avoin, Jyrki Kurronen, Jarkko Hyttinen, Jussi Lampinen, Jani Koikkalainen, Anne Himanen, Jari Miettinen ja Pertti Riekkinen	Paula Koikkalainen, Sirpa Lokonen, Mirja Kaltto
Työterveyshuollon laskut		kiinteistöjohtaja avoin	Nina Hurri, Anne Himanen, Sirpa Lokonen	Paula Koikkalainen, Sirpa Lokonen
Tasetili 1798005	Naisvuoren laite- ja väestösuojan hoitotoimikunta	Jarkko Hyttinen	Jouni Riihelä	Maire Hotti, Mirja Kaltto, Aila Jääskeläinen

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta tuottaa kaupunkilaisille ja elinkeinoelämälle viihtyisän elin- ja toimintaympäristön puitteet suunnitelmalla, rakentamalla ja ylläpitämällä yhdyskuntateknisiä verkostoja sekä viher- ja virkistysalueita.

Teknisen lautakunnan alaisuudessa toimivan Tilakeskuksen johtokuntana toimii teknisen lautakunnan jaosto.

Teknisen lautakunnan alaiset tulosalueet ovat:

- hallinto (johtamisen tukipalvelut, projektit, maankäyttö, Kyytineuvo)
- kaupunkisuunnittelu (kaavoitus)
- mittaus ja kiinteistöt (mittaus, metsät ja vesialueet, energiapuun hankinta)
- kaupunkiympäristö (yhdyskuntateknikka ja ympäristö, lentoasema, ympäristövastuut)
- Tilakeskus (taseyksikkö)

Palvelusuunnitelma

Tekninen lautakunta vastaa toimialansa viranomaistehtävistä, omistajahallintatehtävistä sekä palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Teknisen lautakunnan tavoitteena on tuottaa kaavoitus- mittaus ja kartastopalveluja sekä hankkia ja luovuttaa maata taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Lisäksi teknisen lautakunnan palveluihin kuuluvat yhdyskuntateknisten palveluiden ylläpito ja rakennuttaminen, joukkoliikenteen palveluiden organisointi, lentoaseman ylläpito ja kauppatorin hallinnointi sekä palveluiden järjestäminen.

ASUKKAIDEN OSALLISTAMINEN HYVINVOINNIN TUOTTAMISEEN

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Sairastavuusindeksi (KV)	Huolehditaan kevyenliikenteen väylien ja jalkakäytävien teknisestä kunnosta ja kunnossapidosta. Tavoite edellyttää rakenteiden ja päällysteiden uusimista (5-7 km / vuosi) ja riittävästä kunnossapitotasosta huolehtimista.	Kunnossapitopäällikkö
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen Lautakuntatasoinen resurssin varmistaminen ja kustannustehokkuuden parantaminen.		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Mahdollistaa koulu- ja työpaikkaliikenteen nykyistä suuremmin siirtymän kevyenliikenteen käyttäjiksi. Asukkaiden ja matkailijoiden liikkumisedellytykset paranevat.	Ei vaikutusta	Parantaa kaupungin henkilöstön työmatkaliikenteen siirtymästä aiheutuvaa parempaa hyvinvointia.
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Digitaalinen prosessi (sis. ohjelmistohankinnan) palautteen keräämiseksi ja valmistelun pohjaksi.		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Edellyttää vuosittaista lisäpanosta kevyen liikenteen pintausrahaan (200 000 – 300 000 euroa).		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Sairastavuusindeksi (KV)	Huolehditaan keskeisten (tunnistettujen) puistojen viihtyisyydestä. Pusikoiden ja puuston raivaamisella varmistetaan käyttäjäkokenus sosiaalisesti turvallisesta tilasta aktiivisimmin käytössä olevien virkistysalueiden (ranta-alueet, puistot, siirtymät) osalta.	Kaupunginpuutarhuri ja metsätaloussinööri

Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen Lautakunnan asiantuntijaosaamisen ja verokkohteiden tunnistaminen.		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Eräiden puistojen ja virkistysalueiden viihtyvyys ja sosiaalinen turvallisuus paranee, vastaavasti joidenkin puistojen ja yleisten alueiden viihtyvyys heikkenee.	Ei vaikutusta	Tuetaan henkilöstöä positiivisen ja negatiivisen palautteen käsittelyssä.
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Hankitaan keskitetty karttapohjainen palautejärjestelmä ja palautteita käytetään hyödyksi suunnittelussa		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Määrärahojen ja toimenpiteiden kohdistaminen valittuihin alueisiin ja kohteisiin.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Sairastavuusindeksi 100	Kasvatetaan yksittäisten liikenneturvallisuuksitoimenpiteiden määrää.	Liikenneinsinööri
	Järjestetään ja optimoidaan toimiva joukkoliikennejärjestelmästä.	Logistiikkapäällikkö
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen (Mitä muutoksia lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskykyyn tarvitaan, jotta indikaattori kehittyy myönteiseen suuntaan)		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Pienentää liikenneturmia ja niistä aiheutuvia kustannusvaikutuksia. Aikaansaadaan kustannustehokas ja asiakasystävällinen joukkoliikennejärjestelmä.		Tuetaan henkilöstön osaamisen kehittämistä.
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Hankitaan keskitetty karttapohjainen palautejärjestelmä ja palautteita käytetään hyödyksi suunnittelussa		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Edellyttää lisämäärärahaa liikenneturvallisuuskohteiden toteutukseen.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Sairastuvuusindeksi	Mahdollistetaan torilla nykyistä runsaammin kulttuuri- ja liikunta-tapahtumia perinteisen markkinatorin rinnalla ja tueksi.	Projektijohtaja
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen (Mitä muutoksia lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskykyyn tarvitaan, jotta indikaattori kehittyy myönteiseen suuntaan)		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Monipuolisten tapahtumien lisääminen torille parantaa viihtyvyyttä ja luo kaupunkilaisille mahdollisuuksia osallistua kaupunkikulttuurista. Luo osaltaan edellytyksiä torikaupalle ja keskustan elinvoimaisuuden kehittymiselle.		Torin tehokkaampi markkinointi Yhteistyö eri järjestäjätahojen kanssa
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Muodostetaan torin varausjärjestelmä digitaaliseksi.		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Tapahtumien määrän lisääminen kasvattaa tuloja.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
(KV) Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden käyttö: 1) kirjaston käyttö/kävijät 2) museot/kävijät 3) orkesteri/kuulijamäärä 4) yleiset kulttuuripalvelut 4.1) Kävijämäärä omilla ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa 4.2) Kävijämäärä tapahtumissa, joihin myönnetty kohdeavustusta 4.3) Säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä 5) Uimahallikäynnit 6) Teatterin kävijämäärät	Harraste- ja kokoontumistilojen riittävän määrän turvaaminen: - yhteiskäytön koordinointi - tilankäytön tehokkuuden parantaminen - tilojen moninaiskäyttö. Kulttuuri- ja liikuntatilojen investoinneista ja rahoituksesta huolehtiminen: - Rantakylän koulun korjauksen toteutus aluetta palvelevana monitoimitalona 2016 -2018 - Urheilupuiston huoltotilojen peruskorjaus 2015 - 2016 - Naisvuoren uimahallin saneeraus 2016 -2017 - Hänninkentän huoltorakennuksen muutos ja laajennus 2018 - Uuden taidemuseon rakentaminen 2017 – 2018 - Teatterin peruskorjaus 2018 – 2019 - Mikaelin korjaus- ja muutostyöt 2018 - 2019 - Ristiinan sotakoulun entisöinti ja muutos pitäjätaloksi 2016 -2017 yhdessä eri ristiinalaisten seurojen kanssa - Sotahistoriallinen keskus (hankeselvitys/-suunnitelma)	Vuokrauspäällikkö Kiinteistöjohtaja

ELINKEINOJEN HYVINVOINTI JA KOKO KAUPUNGIN ELINVOIMA

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Yritysten nettolisäys (KV) Tavoite 140 yritystä	Selkeytetään ja nopeutetaan lupa- ja päätösprosesseja huomioiden erityisesti asiakkaan näkökulma. Ollaan aktiivisena neuvotteluosapuolena ja mahdollistajana yrityksiä ja työpaikkoja synnyttävissä projekteissa.	Tekninen johtaja
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Yritysten lokalisointi varmistetaan.	Kaupungin elinvoimaisuuden ja yritysten toimintaedellytykset varmistavan kaupunginjohtajavetoisen ydinryhmän aktivoiminen.	
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Ei vaikutusta.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Yritysten nettolisäys	Tuetaan alakeskusten (pitäjien) elinvoimaisuutta huomioimalla elinkeinopoliittinen näkökulma yritystonttien hinnoittelussa.	Kaupungegeodeetti
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Mahdollistetaan kaupungin (keskusta, Anttola, Haukivuori, Ristiina, Suomenniemi)	Ei muutoksia	Ei muutoksia

sekä maaseudun työpaikka ja yritystoiminnan kehittyminen.		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Tonttien esittelyä ja markkinointia tehostetaan sähköisen ja dynaamisen karttapalvelun kautta. Sähköistä asiointia tonttien markkinoinnissa, hakemisessa ja varauspäästösten teossa lisätään.		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Tonteista saatava tulomuodostus on laskennallista arvoa pienempi, vastaavasti esim. rakennuslupamaksut ja vesilaitoksen liittymismaksut lisääntyvät.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Yritysten nettolisäys (KV)	Aktiivinen kiinteistöjen vuokraus- ja myyntitoiminta <ul style="list-style-type: none"> - yhteistyö Miksei Oy:n ja Kiinteistökehitys Nais-tinki Oy:n kanssa - asiakaspalvelun laadun kehittäminen ja ylläpito - palveluresurssien varmistaminen. Palvelujen kilpailutus <ul style="list-style-type: none"> - palvelujen ja hankkeiden kilpailutus sellaisina kokonaisuuksina, että pk-yritykset pystyvät tarjoamaan/tuottamaan palvelut, mm. rakennusten kunnossapitotöiden puitejärjestelysoimusten kilpailutus 2016 	Vuokrauspäällikkö Kiinteistöpäällikkö Toimistorakennusmestari

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Työpaikkakehitys (KV) Tavoite 24 500 työpaikkaa	Kaavoitetaan laaja-alaisesti yritystoimintaa mahdollistavia yrityskortteleita ja muodostetaan näistä yritystarpeen mukaisia tontteja.	Kaavoituspäällikkö
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Uusi keskusta-alueenyleiskaava valmistuu. Asemakaavoituksessa muodostetaan isompia kokonaisuuksia, jotka voidaan tonttitukella muodostaa yritystoiminnalle sopiviksi. Aikaansaadaan yritystoiminnalle mahdollisuuksia kehittyä ja lokalisoitua.		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Paikkatietovarantojen tehokas ja oikea käyttäminen tärkeää		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Lopputuloksena tontinluovutuksen tulot lisääntyvät.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Mikkelin mainekuvan positiivinen kehitys (KV)	Asuntomessuprojekti hallitaan laadukkaasti ja tehokkaasti yhdessä Osuuskunta Suomen Asuntomessut kanssa.	Projektijohtaja
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Toimintakykyinen messuorganisaatio jatkaa toimintaansa tavoitteiden saavuttamiseksi.		

Seuraavan rakennusvaiheen asemakaavat Kirkonvarkauden alueella vahvistuvat.		
Messualueen kunnallistekniikka valmistuu ja alueen viimeistely alkaa.		
Tonttien tehokas markkinointi jatkuu ja tonttien luovutus käynnistyy.		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Messualueen rakentamisessa hyödynnetään digitaalisuuden suomia mahdollisuuksia. Talotekniikassa huomioidaan ICT:n mahdollistamat uusimmat innovaatiot.		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Vuosien 2016-2017 talousarviossa varaudutaan kaupunginosaa koskeviin investointeihin, alueen ja tapahtuman markkinointiin sekä messuorganisaation palkkaus- yms. kuluihin.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Mikkelin mainekuvan kehitys	Luodaan kaavoittamalla ja maanomistajajärjestelyillä mahdollisuus Satamalahtiprojektin käynnistymiselle. Edistetään yksittäisiä alueen hankkeita ja projekteja.	Projektijohtaja
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Hyödynnetään Satamalahden BusinessPlan suunnitelman kehityspolkuja. Satamalahden alueen maanomistajajärjestelyt ja kaavoitus etenevät. Satamalahden ruoppaus jatkuu eri kohteissa.		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Haetaan uusia, innovatiivisia digitaalisia sovelluksia, jotka otetaan käyttöön Satamalahden alueella.		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Maanomistajajärjestelyt edellyttävät alueella maakauppojen rahoitusjärjestelyjä.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Mikkelin mainekuvan kehitys (KV) Tavoite: imago tutkimuksen 4. sija yleinen yritysilmasto 3,5	Keskustan kehittämisen ja tiivistämisen jatkaminen toteutetaan uuden keskustan yleiskaavan ja erillisten projektien yhteydessä.	Kaavoituspäällikkö
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Keskustan kehittyminen jatkuu asukasluvun, palveluiden ja aktiivisen toiminnallisuuden ruokkiessa kehitystä. Viljasiiilotontin suunnittelu etenee taidemuseovetoisesti kaupungin osalta.		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Kohteita esitellään virtuaalimallien ja animaatioiden avulla kaupungin nettisivuilla.		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Taidemuseoinvestointiin ottaa valtuusto kantaa talousarviokäsittelyssä.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Mikkelin väkiluvun kehitys	Varmistetaan kaavoituksella ja rakentamisella monipuolinen ja laadukas tonttitarjonta Asuminen Mikkelissä 2024 periaatteiden mukaisesti.	Kaavoituspäällikkö
	Tonttikadut ja kunnallistekniikka rakentamalla varmistetaan strategian mukainen tonttien vuosittainen luovutusmäärä.	Yhdyskuntatekniikan päällikkö
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
<p>Huolehditaan riittävästä ja monipuolisesta kaavavarannosta.</p> <p>Kaupungin tonttitarjonta vastaa strategista tavoitetta ja osaltaan varmistaa tiiviin kaupunkirakenteen jatkumon.</p> <p>Tonttitarjonta tukee olemassa olevien palveluiden säilymistä ja kapasiteetin käyttöä.</p> <p>Kehitetään uusien ja vanhojen alueiden identiteettiä. Haetaan alueille omat vahvuudet, joita tuodaan esille markkinoinnissa.</p> <p>Pientalotuotanto elpyy kaupungissa.</p>		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Investointilistalla on tonttikatujen rakentamiselle erillisraha, jonka tason tulee olla noin 1,0 miljoonaa euroa vuodessa.		

LUONNON JA YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Asemakaavoitetuilla alueilla virkistysalueiksi (VL) merkittyjen alueiden pinta-alan osuus (%)	Kaavaprosessien yhteydessä kaavoittaja varmistaa toteuman.	Kaavoituspäällikkö
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Aikaansaadaan miellyttävää kaupunkiympäristöä, jossa asukkailla on mahdollisuus nauttia vihreydestä ja lähimetsistä.		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Tehoton kaavatulos lisää suhteessa investointimäärärahojen tarvetta.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Vesistöistä hyvässä tai erinomaisessa kunnossa olevien luokiteltujen vesimuodostumien määrä % -osuus	Osallistutaan Mikkelin eteläpuoleisen Saimaan toimenpiteisiin (mm. uusi jätevedenpuhdistamo ja VT-5 rakentamisen yhteydessä käyttöön otettavat hulevesien laskeuma-altaat)	Tekninen johtaja
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Alapuolisen vesistön kunto paranee pysyvästi mm. uuden jätevedenpuhdistamon toiminnan myötä.	Ei vaikutusta	
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Uuden jätevedenpuhdistamon investointi ja kaupungin hulevesi- investointi.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Luokitelluista pohjavesimuodostumista hyvässä tai erinomaisessa kunnossa olevien muodostumien osuus (%) (KV)	Kaupunki toimii aktiivisesti omilla kohteissaan PIMA -maiden puhdistamiseksi (ns. Shell-tontti, Veturitallit, jne.) ja rakentamisen mahdollistamiseksi.	Kehitysinsinööri
	Kaupunki osallistuu Vapon kloorifenoli -ongelman ratkaisemiseksi ja rakentamisen mahdollistamiseksi	Kehitysinsinööri
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Alueet voidaan hyödyntää rakennusmaana. Pohjaveden laatu säilyy hyvänä.	Yhteistyö ja edunvalvonta	
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Toimenpiteet edellyttävät investointeja kaupungin omistamissa kohteissa. Varaudutaan tuleviin Pima -maiden puhdistustoimenpiteisiin tekemällä varauksia tilinpäätöksissä.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla
Kasvihuonepäästöt (KV) Tavoite 5,5	Helposti ja keskeytymättömästi ajettavalla kevyenliikenteen verkostolla lisätään koulu- ja työpaikkaliikennettä.	Liikenneinsinööri
	Green lines -tähtiverkon (strateginen valinta) luominen ja strategian laatiminen sekä kevyenliikenteen väylästön lisääminen rakentamalla.	
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Kaavoituksella synnytetään uudenlaista kaupunkiympäristöä, joka asettaa kevyen liikenteen ajoneuvoliikenteen rinnalle tai edelle. Osoitetaan kaduista erillään olevia kevyen liikenteen reittejä , jotka houkuttelevat liikkumaan kävellen/pyöräillen. Suunnitelmaratkaisujen yhteydessä teh-		

dään valintoja nopeasti polkupyörällä ajettavien liikenneverkkojen edistämiseksi.		
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Kohdistetaan vuosittain investointeja toteutukseen.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Ekologinen jalanjälki (gha / as)	Alueiden rakentamisessa hyödynnetään ylijäämä- ja pintamaita. Jätteiden kierrätys	Yhdyskuntatekniikan päällikkö ja kaavoituspäällikkö Jäteasiain tarkastaja
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Hyödynnetään EcoCityEvaluator hiilijalanjäljen laskuria kaavoitusvaiheessa. Satamalahden alueelle laadittua business plania hyödynnetään kaupunkialueiden suunnittelussa	Otetaan paikalliset toimijat mukaan suunnitteluun.	
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Synnytetään markkinat digitaalisille palveluille.		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Ekologinen jalanjälki (gha / as)	Jatketaan katualueiden ja liikunta-alueiden energiasäästöhankeita (vaihdeettavia valoyksiköjä noin 9 000 kpl). Kaupunki rakentaa muutamia sähköautojen latauspisteitä kaupunkialueelle, paikat suunnitellaan yhdessä energiayhtiöiden kanssa.	Kunnossapitopäällikkö Yhdyskuntatekniikan päällikkö
Lautakunnan toimialan palvelu- ja suorituskyvyn kehittäminen		
Palvelut ja niiden laatu	Rakenteet ja prosessit	Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi
Järjestelmän osia päivittämällä saadaan aikaan energiasäästöjä.	Osaamiskumppanuutta ESEn kanssa tiivistetään.	
Luodaan edellytyksiä sähköautojen yleistymiselle.	Yhteistyö energiayhtiöiden kanssa	
Lupaus2016 ja sen lunastaminen: ICT:n mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen		
Talouden reunaehdot: Millainen vaikutus on määrärahoihin?		
Kasvattaa käyttötalousmenoja, mutta pienentää energian ostoa. Rakennetaan katuihin varatusta määrärahasta.		

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)		
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla
Ekologinen jalanjälki (KV)	Energiasäästöhankeet <ul style="list-style-type: none"> - energiainvestointimäärärahojen riittävä budjetointi/energia-avustusten maksimointi - määrärahojen kohdentaminen elinkaarikustannuksiltaan kannattavimpiin hankkeisiin <ul style="list-style-type: none"> o energiainvestointitoimenpideohjelma 2016 – 2017 Uusiutuvan energian käyttö	Kiinteistöjohtaja/Energiainsinööri Energiainsinööri Energiainsinööri

Tuloskorteissa tummennetut kohdat ovat valtuustoon nähden sitovia, muut kohdat lautakuntaan nähden sitovia.

Talous

Tekninen lautakunta

	TP 2014	TA 2015	Ltk esitys 2016	TA 2016
Toimintatulot	7 274 831	6 029 000	5 606 400	5 666 400
Toimintamenot	-14 829 583	-14 936 500	-16 272 001	-15 974 278
Toimintakate (netto)	-7 554 752	-8 907 500	-10 665 601	-10 307 878

*tp2014,ta 2015 ja ta2016 eivät vertailukelpoisia organisaatiomuutosten johdosta

Tilakeskus

	TP 2014	TA 2015	Ltk esitys 2016	TA 2016
Toimintatulot	32 187 024	31 700 000	32 090 700	32 301 700
Toimintamenot	-17 017 817	-16 550 000	-17 226 850	-17 069 500
Toimintakate (netto)	15 169 207	15 150 000	14 863 850	15 232 200

TEKNINEN LAUTAKUNTA TULOSALUEITTAIN		TA 2016
Tekninen hallinto	TOIMINTATUOTOT	549 000
	TOIMINTAKULUT	5 189 700
	TULOS	-4 640 700
Kaupunkiympäristö	TOIMINTATUOTOT	598 200
	TOIMINTAKULUT	8 238 601
	TULOS	-7 640 401
Mittaus ja kiinteistöt	TOIMINTATUOTOT	4 448 200
	TOIMINTAKULUT	1 725 888
	TULOS	2 722 312
Kaupunkisuunnittelu	TOIMINTATUOTOT	71 000
	TOIMINTAKULUT	820 089
	TULOS	-749 089
Tilakeskus	TOIMINTATUOTOT	32 301 700
	TOIMINTAKULUT	17 069 500
	TULOS	15 232 200
LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TOIMINTATUOTOT	37 968 100
	TOIMINTAKULUT	33 043 778
	TULOS	4 924 322

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA (koko tekninen toimi)

Keskeiset henkilöstötarpeeseen vaikuttavat muutokset vuosina 2016 – 2019

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos

Tekninen toimi

Tekninen toimi on toteuttanut sille vuosille 2013-2016 asetetun 9 henkilön vähentämistavoitteen.

Toimialalta on eläköitynyt tai eläköitymässä (lähtenyt eläkkeelle, on siirtynyt osa-aikaeläkkeelle tai laskennallinen eläkeikä täyttyy) vuosina 2015 - 2019 yhteensä n. 30 henkilöä.

Korvausrekrytointeja tehdään jatkossa harkiten. Jokaisen rekrytoinnin kohdalla tarkastelu lähtee aina tulevaisuuden ja asiakaspalvelun tarpeesta.

Tilakeskuksen osalta nettoinvestointitaso pysyy kaupungilla nykyisellä ns. poistotasolla. Investointien kohdistuksista johtuen talonrakennusinvestointien suuruus vaihtelee. Tulevina vuosina on odotettavissa isoja investointeja mm. Rantakyläkoulun, museon ja urheilupaikkojen rakennusinvestointeja. Näiden kohteiden tilaus- ja valvontatarpeet tulee erityisesti varmistaa. Kehittämisprojektin (innovatiivinen tilaus) jalkautuessa ja kiinteistökannan pienetessä henkilöstön määrä tullaan sopeuttamaan tarpeen mukaiseksi.

Ostopalvelut ja ulkoistaminen

Tekninen toimi

Varsinainen tuotannollinen tekeminen on siirretty ulkoisilta palveluntuottajilta ostettavaksi ns. tilaaja-tuottaja -mallin mukaisesti. Oman henkilökunnan määrä vastaa pitkän aikavälin tarvetta. Oma palvelutuotantoa, mm. kaupunkisuunnittelu, strategiset projektit (asuntomessut, satamalahti), täydennetään osaamisen ja määrän suhteen ostopalveluilla. Kaupungin strategisten projektien edetessä on ulkopuolisten ostopalveluiden käyttö kasvanut.

Maaseutuhallinto

Toimistotyön ostopalvelu vähenee vuosina 2015 – 2017 sähköisen asioinnin lisääntyessä. Lomitustoiminnassa käytetään tarpeen mukaan ostopalvelulomittajia. Tietoimessa ostetaan tiensääntösiijäpalveluja.

Tilakeskus

Projektinjohdossa ja laadunvarmistuksessa käytetään harkiten ostopalveluita. Kiinteistöjen ylläpidossa ostopalvelujen euromäärä kasvaa, koska investointeja on supistettu ja ostopalvelujen hinnat ovat nousseet.

Henkilöresurssin kohdentaminen/siirtäminen sisäisesti

Tekninen toimi

Energiapuutuotannon loppuessa yksi henkilöresurssi uudelleen sijoitetaan.

Tehtävät, joihin voi sijoittaa kuntouttavan työtoiminnan henkilöitä

Tekninen toimi

Kuntouttavan työtoiminnan henkilöille löytyy joitakin työmahdollisuuksia. Opastaminen ja kouluttaminen tehtävään vaativat työpanosta. Kuntouttavan työtoiminnan henkilöitä voidaan ottaa vain rajallinen määrä.

Työkykytavoite

Tekninen toimi

Tavoitteena on sairauslomapäivien vähentäminen. Tavoitteena on myös räätälöidä työtehtäviä henkilön yksilöllinen työkyky huomioiden, jos työkyvyn todetaan heikentyneen. Tekninen toimi tukee työkykyä ylläpitävää toimintaa mm. kuntoremontit ym.

Määräaikainen henkilöstö

Tekninen toimi

Asuntomessut 2017 projektin tehtävissä vuonna 2016 ovat määräaikaisia työntekijöitä projektipäällikkö (vapautettu omalta vakanssiltaan messujen ajaksi), projektikoordinaattori ja tiedottaja. Aluevalvojana toimii Kaupunkiympäristöstä asuntomessuorganisaatioon siirretty viranhaltija. Muun määräaikaisen henkilöstön palkkaustarve määräytyy messujen järjestelysopimuksen ja projektin tarpeiden mukaan. Tarve palkata määräaikaista henkilöstöä lisää ajoittuu vuodelle 2017.

Teknisen toimen muissa tehtävissä määräaikaista henkilöstöä palkataan vakinaisen henkilöstön pitkien työvapaiden ajaksi.

Rakennuslautakunta

Kesäisin työllistetään tarvittaessa määräaikainen työntekijä lupaprosessien varmistamiseksi.

Maatalouslomit

Työvoiman joustavan käytön vuoksi käytetään määräaikaisia työntekijöitä.

Tilakeskus

Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevan energiainsinöörin toimi on päättymässä 31.12.2016.

Rekrytointitarve ja myös mahdolliset nimikemuutokset

Jokaisen rekrytointiesityksen kohdalla arvioidaan tehokkaan ja tulokellisen toiminnan tarpeet sekä tehtäväkokonaisuudelle ajatellut vastuut.

Teknisen lautakunnan alainen toiminta

Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaa n. 7 henkilöä vuosina 2016-2019.

Mittaus ja kiinteistö yksikköön palkataan tuntipalkkainen metsuri. Kaupunkisuunnittelu-yksikön kaavoitusarkkitehdin virka täytetään. Kaupunkiympäristö-yksikön kehitysinsinöörin kokoaikainen virka täytetään.

Rakennuslautakunnan alainen toiminta

Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaa n. 4 henkilöä vuosina 2016 – 2019.

Tarkastusmestarin mahdollisesti eläköityessä v. 2016, korvausrekrytinnin yhteydessä nimike muutetaan rakennustarkastajaksi. Toimistosihteerin mahdollisesta eläköitymisestä johtuva korvausrekrytointi on ajankohtainen vuonna 2016.

Maaseutu- ja tielautakunnan alainen toiminta

Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaa n. 10 henkilöä vuosina 2016 - 2019.

Yksityisteiden viranomaistehtävät hoidetaan jatkossakin riittävin henkilöresurssein.

Vuonna 2016 on yhden lomittajan rekrytointitarve.

Tilakeskus

Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaa n. 4 henkilöä vuosina 2016 – 2019.

Markkinoijan nimike muutetaan vuokrausneuvottelijaksi.

Henkilömäärän kehitys vuosina 2015-2018

	Henkilöstö määrä		Henkilöstömäärä		Toteutuma		Tavoite 2016		Tavoite 2017		Tavoite 2018		Muutos Yhteensä 2015-18
	31.12.2014	1.1.2015	Muutos	arvio 31.12.2015	Muutos	Toimialan asettama	Muutos	Toimialan asettama	Muutos	Toimialan asettama	Muutos		
Toimielimen ilmoituksen mukaan													
Tekninen toimi	217	226	9	215	-11	226	11	227	1	207	-20	-19	
<i>Tekninen lautakunta, yht.</i>	77	74	-3	74	0	76	2	78	2	63	-15	-11	
<i>Vakituiset yht.</i>	75	72	-3	69	-3	73	3	73	0	63	-1	-1	
Hallinto	15	15	0	14	-1	15	1	15	0	13	-2	-2	
Mittaus ja kiinteistöt	36	23	-13	22	-1	24	2	24	0	24	0	1	
Kaupunkiympäristö	24	26	2	25	-1	25	0	25	0	26	1	0	
Kaupunkisuunnittelu	8	8	0	8	0	9	1	9	0	10	1	2	
Määräaikaiset, yht	2	2	0	5	3	3	-2	5	2	0	-5	-2	
Hallinto	0	0	0	3	3	3	0	5	2	0	-5	0	
Mittaus ja kiinteistöt	1	1	0	2	1	0	-2	0	0	0	0	-1	
Kaupunkiympäristö	1	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	-1	
Kaupunkisuunnittelu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Maaseutu- ja tielautakunta yht	109	116	7	105	-11	113	8	113	0	108	-5	-8	
<i>Vakituiset</i>	99	100	1	94	-6	103	9	103	0	98	-5	-2	
Lomitustoimi	90	91	1	85	-6	94	9	94	0	90	-4	-1	
Maaseutu	9	8	-1	8	0	8	0	8	0	7	-1	-1	
Tietoimi	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	
Määräaikaiset	10	16	6	11	-5	10	-1	10	0	10	0	-6	
Lomitustoimi	10	16	6	11	-5	10	-1	10	0	10	0	-6	
Maaseutu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tietoimi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rakennuslautakunta	11	16	5	17	1	18	1	18	0	18	0	2	
<i>Vakituiset</i>	11	16	5	17	1	18	1	18	0	18	0	2	
<i>Määräaikaiset</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tilakeskus, yht.	20	20	0	19	-1	19	0	18	-1	18	0	-2	
<i>Vakituiset</i>	18	18	0	18	0	18	0	18	0	18	0	0	
<i>Määräaikaiset</i>	2	2	0	1	-1	1	0	0	-1	0	0	-2	

HALLINTO

Teknisen toimen hallinto keskittyy teknisen lautakunnan, rakennuslautakunnan sekä maaseutu- ja tielautakunnan hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluiden tukipalveluihin, torikaupan hallintaan sekä strategisten projektien ja kyytineuvon toimintaan. Tulosalueen esimiehenä toimii projektijohtaja Timo Rissanen. Hallinto koordinoi koko teknisen toimialan toimintaa.

Hallinto jakaantuu kolmeen tulosityksikköön/kustannuspaikkaan:

- Johtamisen tukipalvelut (tekninen lautakunta, hallinto ja talous, maankäyttö)
- Projektit (strategiset projektit, asuntomessut)
- Kyytineuvo (joukkoliikenne, koulu- ja sotekuljetukset)

Johtamisen tukipalvelut

Teknisen toimen hallinto huolehtii asiantuntijapalveluiden tuottamisesta teknisen toimen toimialoille, teknisen toimen lainopillisista palveluista (rakennusvalvonnan hallintopäällikkö), talouden hallinnasta ja koordinoinnista, tuotteistamisen ja kustannuslaskennan kehittamisestä, tilaajavalmennuskoulutuksesta, teknisen toimen henkilöstöpalveluista, sähköisten palvelujen kehittämistyön koordinoinnista, sisäisen valvonnan ohjeistuksesta ja toteutuksesta sekä teknisen lautakunnan kokousjärjestelyistä.

Maapolitiikan toteuttaminen ja erilaisiin kehityshankkeisiin osallistuminen on vastuutettu teknisen toimen hallintoon kaupungingeodeetille. Maan hankinnalla ja asemakaavoitukseen liittyvällä sopimustoiminnalla turvataan sekä yksityisten maanomistajien että kaupungin intressit erilaisissa maankäytön muutostilanteissa sekä strategisissa projekteissa.

Kyytineuvo

Kyytineuvo vastaa Mikkelin kaupungin henkilökuljetusten järjestämisestä. Kyytineuvo järjestää sivistystoimen koulukuljetukset, sosiaali- ja terveystoimen vammaispalvelu- sosiaali- ja erityishuoltolain kuljetukset sekä kaupungin järjestämän joukkoliikennepalvelun työ-, asiointi- ja koulumatkavuoroina kaupunkiliikenteessä.

Torit ja kävelykatu

Mikkelissä on neljä varsinaista toria; Hallitustori, Anttolan, Haukivuoren ja Ristiinan torit. Torien ja kävelykadun viranomaispalveluista, kuten käyttöluvista ja vuokrauksista, vastaa teknisen toimen hallinto. Kunnossapidosta ja rakentamisesta vastaa kaupunkiympäristö –tulosalue.

Torikaupanvalvoja-pysäköinnintarkastaja vastaa osa-aikaisena työntekijänä torikaupanvalvonnasta, johon kuuluu myyntipaikkojen jakoa ja toripaikkamaksun kerääminen lyhytaikaisilta myyjiltä. Torialueita koskevat vuokraus- ja toripaikkasopimukset valmistellaan teknisen toimen toimistosihteerin toimesta. Päätökset tekee projektijohtaja.

Torilla on kuukausimarkkinat joka kuun ensimmäinen lauantai ja Maalis- ja Mikko-markkinat keväällä ja syksyllä. Kesäaikana ja joulun alla torilla järjestetään erilaisia teemamarkkinoita ja -tapahtumia. Joulun alla torilla tai kävelykadulla toimii Joulutori tapahtumiseen.

Torit toimivat paitsi perinteisinä kauppapaikkoina myös erilaisten yleisötapahtumien järjestämispaikkoina. Suurten kirpputorien pitäminen on jo vuosia jatkunut perinne. Talvella osa hallitustorista jäädytetään luistelukentäksi ja lapsille rakennetaan liukumäki. Suunnitelmien mukaan torilla tullaan näkemään myös musiikkiesityksiä, ralli- ja museoautoja, erilaisia liikuntatapahtumia ym.

Toreja koskevia sääntöjä ja menettelytapoja kehitetään niin, että torikauppa ja lisääntyvät tapahtumat tukevat toisiaan.

Projektit

Vuoden 2016 strategisista projekteista suurimmat asuntomessujen lisäksi ovat Satamalahden kehittäminen, MyllySiilo –projekti sekä Kalevankankaan liikunta-alueen kehittäminen.

Palvelut tuotteittain

Palvelu: Projektit

Vastuuhenkilö: Timo Rissanen

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015 (valtuusto)	2016 (lautakunta)	2016 (kv)	2016 - 2015	2016 - 2015
Projektien hallinto							
Kulut	€	0	67 595	54 950	54 953	-12 642	-18,7
Tuotot	€	0	0	0	0	0	
Netto	€	0	67 595	54 950	54 953	-12 642	-18,7
Strategiset projektit							
Kulut	€	0	285 158	497 784	433 155	147 997	51,9
Tuotot	€	0	0	0	0	0	
Netto	€	0	285 158	497 784	433 155	147 997	51,9
Asuntomessut							
Kulut	€	54 076	293 525	976 820	976 861	683 336	232,8
Tuotot	€	0	0	0	0	0	
Netto	€	54 076	293 525	976 820	976 861	683 336	232,8
Projektit yhteensä							
Kulut	€	241 088	646 277	1 529 554	1 464 968	818 691	126,7
Tuotot	€	-98 000	0	0,00	0	0	
Netto	€	143 088	646 277	1 529 554	1 464 968	818 691	126,7

Viestit tilaajalle

Projektijohtoyksikkö tukee ohjelmajohtamista (Ympäristön hyvinvointiohjelma), evaluoi ja käynnistää strategiset projektit, muodostaa projekteille elinkaarensa mukaiset organisaatiot sekä huolehtii tehokkaalla hallinnolla strategisten projektien ulkopuolisen rahoituksen hankinnan ja projektien talouden ylläpidosta.

Palvelu: Joukkoliikenne

Vastuuhenkilö: Liisa Heikkinen

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015 (valtuusto)	2016 (lautakunta)	2016 (kv)	2016 - 2015	2016 - 2015
Valtionapuliikenne							
Korttilatausten lukumäärä	<i>kpl</i>		9 500	11 500	11 500	2 000	21,1
€/korttilataus	€		70,5	100,8	100,8	30	43,0
Joukkoliikenteen kulut yhteensä/asukas	€		12,3	21,2	21,2	9	72,4
Yhteensä (€)	€		669 590	1 159 068	1 159 118	489 528	73,1
Tuotot	€		-260 000	-475 000	-475 000	-215 000	82,7
Netto	€		409 590	684 068	684 118	274 528	67,0
Muut lipputuotteet							
Korttilatausten lukumäärä	<i>kpl</i>		15 400	14 900	14 900	-500	-3,2
€/korttilataus	€		4,1	4,17	4,17	0,1	2,0
Joukkoliikennepalveluiden kulut yhteensä	€		63 053	62 073	62 076	-977	-1,5
Kulut yhteensä / asukas	€/a		1,2	1,1	1,1	0	-8,3
Tuotot	€		0	0,0	0	0	
Netto	€		63 053	62 073	62 076	-977	-1,5
Joukkoliikenne							
Korttilatausten lukumäärä yht.	<i>kpl</i>	24 380	24 900	26 400	26 400	1 500	6,0
€/korttilataus	€	70	67,6	86,8	86,8	19	28,4
Joukkoliikenteen kulut yhteensä/asukas	€	31,2	30,8	42,0	42	11	36,4
Yhteensä (€)	€	1 705 462	1 683 462	2 291 220	2 291 318	607 856	36,1
Tuotot	€	-372 036	-260 000	-475 000	-475 000	-215 000	82,7
Netto	€	1 333 427	1 423 462	1 816 220	1 816 318	392 856	27,6
Kutsutaksi							
Asiakasmäärä	<i>kpl</i>	4 750	4 000	3 800	3 800	-200	-5,0
€/asiakas	€	8,6	15,3	15,9	15,9	1	3,9
Kutsutaksin kulut yhteensä/asukas	€/a	0,7	1,1	1,1	1,1	0	0,0
Yhteensä (€)	€	40 962	61 379	60 425	60 428	-951	-1,5
Tuotot	€	0	0	0	0	0	
Netto	€	40 962	61 379	60 425	60 428	-951	-1,5

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015 (valtuusto)	2016 (lautakunta)	2016 (kv)	2016 - 2015	2016 - 2015
Joukkoliikennepalveluiden kulut yhteensä	€	1 746 424	1 744 841	-475 000	2 351 746	606 905	34,8
Kulut yhteensä / asukas	€/as	32	32	1 876 645	43,1	11	34,7
Tuotot	€	-372 036	-260 000		-475 000	-215 000	82,7
Netto	€	1 374 388	1 484 841		1 876 746	391 905	26,4

Viestit tilaajalle:

Mikkelin kaupunki on mukana valtakunnallisessa Liikenneviraston vetämässä toimivaltaisten viranomaisten osakeyhtiössä, joka toteuttaa uuden valtakunnallisen lippu- ja maksujärjestelmän.

Toimivaltaisten lupaviranomaisten valtakunnallinen Walthi lippu- ja maksujärjestelmä todennäköisesti otetaan käyttöön keväällä 2016. Kaupunkimaisessa joukkoliikennepalvelussa eli paikallisliikenteessä sekä palveluliikenteessä varaudutaan kokonaisuudessaan kaupungin järjestämisvastuuseen eli hankintaan.

MÄÄRÄRAHAT / HALLINTO

TEKNINEN HALLINTO YHTEENSÄ	KTS 2016
Toimintatuotot	549 000
Tuet ja avustukset	499 000
Muut toimintatuotot	50 000
Toimintamenot	5 189 700
Henkilöstökulut	1 631 000
Palvelujen ostot	3 425 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	22 200
Muut toimintakulut	111 500
Toimintakate	-4 640 700
Johtamisen tukipalvelut	KTS 2016
Toimintatuotot	24 000
Tuet ja avustukset	24 000
Toimintamenot	1 286 400
Henkilöstökulut	1 080 700
Palvelujen ostot	164 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 500
Muut toimintakulut	35 400
Toimintakate	-1 262 400
Tekninen lautakunta	
Toimintamenot	50 800
Henkilöstökulut	37 600
Palvelujen ostot	12 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	200
Muut toimintakulut	500
Toimintakate	-50 800
Tekn. Itk jaosto	
Toimintamenot	10 800
Henkilöstökulut	10 800
Toimintakate	-10 800

Hallinto ja talous	
Toimintatuotot	24 000
Tuet ja avustukset	24 000
Vuokratuotot	0
Toimintamenot	1 095 400
Henkilostokulut	928 700
Palvelujen ostot	131 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 700
Muut toimintakulut	30 900
Toimintakate	-1 071 400
Torit, hallinto	
Toimintamenot	36 300
Henkilostokulut	32 900
Palvelujen ostot	2 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	400
Muut toimintakulut	300
Toimintakate	-36 300
Maankaytto	
Toimintamenot	103 900
Henkilostokulut	81 500
Palvelujen ostot	18 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	200
Muut toimintakulut	3 700
Toimintakate	-103 900
Projektit KTS 2016	
Toimintamenot	1 359 600
Henkilostokulut	249 000
Palvelujen ostot	1 034 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 900
Muut toimintakulut	59 900
Toimintakate	-1 359 600
Projektien hallinto	
Toimintamenot	51 000
Henkilostokulut	39 000
Palvelujen ostot	8 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	500
Muut toimintakulut	2 600
Toimintakate	-51 000
Strategiset projektit	
Toimintamenot	402 000
Palvelujen ostot	390 000
Muut toimintakulut	12 000
Toimintakate	-402 000
Asuntomessut	
Toimintamenot	906 600
Henkilostokulut	210 000
Palvelujen ostot	635 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 400
Muut toimintakulut	45 300
Toimintakate	-906 600

Kyttineuvo	KTS 2016
Toimintatuotot	525 000
Tuet ja avustukset	475 000
Muut toimintatuotot	50 000
Toimintamenot	2 532 900
Henkilostokulut	290 500
Palvelujen ostot	2 225 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	800
Muut toimintakulut	16 200
Toimintakate	-2 007 900
Kyttineuvon hallinto	
Toimintamenot	114 300
Henkilostokulut	51 500
Palvelujen ostot	50 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	200
Muut toimintakulut	12 600
Toimintakate	-114 300
Joukkoliikenne	
Toimintatuotot	525 000
Tuet ja avustukset	475 000
Muut toimintatuotot	50 000
Toimintamenot	2 229 000
Henkilostokulut	56 900
Palvelujen ostot	2 168 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	200
Muut toimintakulut	3 600
Toimintakate	-1 704 000
Koulukuljetukset	
Toimintamenot	78 800
Henkilostokulut	75 600
Palvelujen ostot	3 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	200
Toimintakate	-78 800
Sote-kuljetukset	
Toimintamenot	110 800
Henkilostokulut	106 500
Palvelujen ostot	4 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	200
Toimintakate	-110 800

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Tulosalue vastaa viihtyisän ja turvallisen yhdyskuntatekniikan ja ympäristön suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon tilaamisesta, kaupungin vastuisiin kuuluvien saastuneiden maiden puhdistamisesta ja lentoasemasta. Tulosalueen esimiehenä toimii yhdyskuntatekniikan päällikkö Maini Väisänen

Tulosalue jakaantuu kolmeen tulosityksikköön:

- Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö
- Lentoasema
- Ympäristövastuut

Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö, vastuuhenkilö Maini Väisänen

Hallinto

- Yhteistyötä asukkaiden, asiakkaiden ja muiden hallintokuntien kanssa tiivistetään.
- Nettipalveluja kehitetään helppokäyttöisiksi ja asiakasystävällisiksi.
- Osallistutaan kaupunkiympäristön kannalta tärkeisiin yhteistyöhankkeisiin.
- Korkeatasoisella ylläpidolla lisätään keskustan vetovoimaisuutta.
- Hyvää työilmapiiriä ylläpidetään säännöllisillä tyky -tapahtumilla ja työpaikkakokouksilla.
- Toiminnan ja prosessien kehittämistä jatketaan yhdessä sovittujen toimenpiteiden mukaisesti.

Suunnittelu ja rakennuttaminen

vastuuhenkilöt: kunnallistekniikan suunnittelu suunnitteluinsinööri Antero Cederström, liikennesuunnittelu yhdyskuntatekniikan päällikkö Maini Väisänen, rakennuttaminen yhdyskuntatekniikan teknikko Olli Horn, viheralueiden osalta kaupunginpuutarhuri Marko Vuorinen.

Suunnittelu käsittää liikennesuunnittelun, yleisten alueiden suunnittelun ja katujen suunnittelun. Suunnittelu ostetaan pääosin ulkoa. Erityisesti panostetaan yleissuunnitteluun ja yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa tiivistetään koko prosessin aikana. Suunnitteluvaiheessa määritellään ympäristön hoidon taso sekä sen kustannusvaikutukset.

- Terveyden ja viihtyvyyden edistäminen sekä alueiden luontaiset arvot ja lähtökohdat otetaan huomioon alueiden kaavoituksessa, suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa.
- Kaupungin vastuu hulevesien hallinnasta otetaan huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa.
- Suunnittelun ohjauksella pyritään laadukkaisiin, kuntalaisia ja yrityksiä palveleviin sekä kustannustehokkaisiin suunnitelmiin.
- Suunnittelun hankinnassa hyödynnetään puitesopimusjärjestelyä.
- Maanalaisten johtojen ja rakenteiden ohjauksella valvotaan katualueiden tehokasta käyttöä.
- Osallistutaan ELY- keskuksen yhteishankkeisiin.

Selkeillä ja tarkoilla tarjouspyyntöasiakirjoilla sekä tarjousvaiheen vuoropuhelulla varmistetaan hankinnan onnistuminen tavoitteiden mukaisena. Tämä osaltaan tukee valvontaa ja lisätöiden hallintaa. Hankintaosaaamista parannetaan koulutuksella ja hankkimalla tietoa hankintamenettelyistä muissa kunnissa. Urakoitsijoilta edellytetään omavalvontamenetelmien kehittämistä. Sähköinen työmaapäiväkirja on yleisesti käytössä. Viheralueiden rakentaminen toteutetaan osittain puitesopimuksen kautta ja osittain avoimen kilpailun kautta.

Palvelu: Kunnallistekniikan suunnittelu ja rakennuttaminen
Vastuuhenkilö: Maini Väisänen

		Tilin- päättös 2014	Talousar- vio2015 (valtuusto)	Talousarvio 2016 (lautak.)	Talousarvio 2016 (kv)	Muutos 2016-2015	Muutos% 2016-2015
Suunnittelu							
Kadut (sis. Liikennesuunnittelun)	€	248 901	451 268	523 513	497 850	46 582	10,3
Puistot ja leikkikentät	€	115 175	129 988	129 431	129 471	-517	-0,4
Suunnittelun kulut yht./asukas	€/as	7,4	11,3	12,5	12,0	0,7	6,5
Kulut yhteensä	€	404 443	617 010	682 744	657 131	40 121	6,5
Tuotot	€	-97 970	-101 970	-101 970	-101 970	0	0,0
Netto	€	306 474	515 040	580 774	555 161	40 121	7,8
Rakennuttaminen							
Kadut	€	203 612	199 196	159 610	159 610	-39 586	-19,9
Puistot ja leikkikentät	€	68 743	65 633	65 410	65 410	-223	-0,3
Rakennuttamisen kulut yht./as	€/as	5,4	5,1	4,4	4,4	-0,7	-14,3
Kulut yhteensä	€	297 040	280 279	240 173	240 173	-40 106	-14,3
Tuotot	€	-61 201	-165 000	-165 000	-165 000	0	0,0
Netto	€	235 839	115 279	75 173	75 173	-40 106	-34,8
Suunnittelu ja rakennuttaminen yht.							
Rakennuttamisen kulut yht./as	€/as	12,8	16,4	16,9	16,4	0,0	0,0
Kulut yhteensä	€	701 483	897 289	922 917	897 304	15	0,0
Tuotot	€	-159 170	-266 970	-266 970	-266 970	0	0,0
Netto	€	542 313	630 319	655 947	630 334	15	0,0

Viestit tilaajalle:

Suunnittelun ja rakennuttamisen resursoinnissa käytetään omia ja palvelun tuottajilta ostettavia resursseja. Suunnittelu ja saastuneisiin maa-alueisiin liittyvä rakennuttaminen ostetaan ulkoa. Viher- ja liikennesuunnittelu sekä pienet projektit tehdään pääsääntöisesti itse. Yhden projektikokonaisuuden hankkimista, jossa suunnittelu ja rakennuttaminen yhdistetään edelleen, pilotoidaan valittavassa kohteessa. Kirkonvarkauden asuinalueella ja Raviradantiellä sijaitsevat suurimmat suunnittelu- ja rakennuttamisprojektit.

Satamat

Palvelu: Satamat
Vastuuhenkilö: Maini Väisänen, Olli Horn

		Tilinpäättös 2014	Talousarvio 2015 (valtuusto)	Talousarvio 2016 (lautakunta)	Talousarvio 2016 (kv)	Muutos 2016 - 2015	Muutos% 2016 - 2015
Venepaikat							
Kulut yhteensä	€	83 083	85 634	102 035	102 039	16 405	19,2
Kulut yhteensä / asukas	€/asukas	1,5	1,6	1,9	1,9	0,3	19,2
Tuotot	€	-40 737	-37 800	-37 800	-37 800	0,0	0,0
Netto	€	42 345	47 834	64 235	64 239	16 405	34,3

Viestit tilaajalle:

Satamien vierasnepalveluja erityisesti venematkailun näkökulmasta parannetaan. Kuntalaisille tarjotaan monipuoliset satamapalvelumahdollisuudet sekä talvisäilytystilat Anttolassa. Annilassa turvataan nuorisolle kevytvenetoiminnan tarvitsema satama.

Kotisatamapalvelut tuottaa kilpailun kautta valittu ulkopuolinen toimija. Satamapalvelujen tuottaja rakentaa laituripaikkoja ja talvisäilytyspaikkoja. Veneiden talvisäilytyspaikat ovat Lotjasaassa, lukuun ottamatta laivalaiturissa vedessä säilytettäviä suuria aluksia.

Laivalaiturin laivapaikat sekä Suomenniemen venepaikat ovat kaupungin hallinnassa ja laskutuksessa. Ristiinan venepaikat ovat Ristiinan Pursiseuran hoidossa.

Anttolan sataman huoltolaituri ja vierasvenelaituri sekä Ristiinan Kaukaanrannan torin edustalla oleva laituri ovat kaupungin hallinnassa.

Viheraluepalvelut, vastuhenkilö kaupunginpuutarhuri Marko Vuorinen

Hyvin hoidettu ja viihtyisä ympäristö vaikuttaa positiivisesti kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen.

Viheralueiden luokituksen mukainen ylläpito mahdollistaa alueen tarkoituksenmukaisen käytön ja pidentää kohteen elinkaarta. Panostuksen suuruus vaikuttaa rakenteiden kunnan ylläpitoon, alueen käyttöön ja korjausvälin pituuteen. Peruskorjauksen tarpeita varten jatketaan alueiden kuntokartoitusta. Leikkipaikoista on laadittu Mikkelin kaupungin leikkipaikkaohjelma vuosille 2015-2025, jossa on määritelty mm. peruskorjattavat ja lakkautettavat leikkipaikat, niiden määrä ja laatu.

Viheralueiden rekisteröintiä digitaaliseen muotoon jatketaan edelleen omana työnä. Ristiina ja Suomenniemi valmistuvat 2016 vuoden alussa.

Keskeisimpiä alueita ovat:

- Mikkeli puiston ja Kaihun alue kokonaisuutena. Alueesta kehitetään kaikkien mikkeliäisten käytettävissä oleva vetovoimainen virkistys- ja vapaa-ajanviettokohde (mm. raivauskierto keskimäärin 2 vuoden välein), nk. Suntiolan tilan hoitaminen avoimina alueina, polkuverkoston moitteettoman kunnan varmistaminen, levähdyspaikkojen lisääminen ja puiston yleisilmeen pitäminen vetovoimaisena.
- Vanhan Mikkelin sisääntuloväylien (vanha Juvantie, vanha Kangasniementie / Savilahdenkatu, vanha Otavankatu, Pursialankatu ja pitäjien läpi kulkevien keskusväylien (Haukivuori, Anttola, Otava, Ristiina, Suomenniemi) ”kasvojen kohottaminen” ylläpito- ja kunnostustoimenpitein kaupungin hallussa olevien alueiden osalta.
- Ydinkeskustojen ja sisääntuloväylien varsien ranta-alueiden yleisilmeen kohentaminen pääosin raivauksin niin, että vesistöt tulevat näkyviin yhteistyössä metsätoimen ja työllisyyspalvelujen kanssa.
- Ydinkeskustojen ylläpito niin, että kaikki mahdolliset vauriot korjataan välittömästi ja paikat ovat koko ajan luokituksen mukaisessa kunnossa.
- Veloitetaan yleisillä alueilla toimijat kunnostamaan työnsä jäljet välittömästi työn suorittamisen jälkeen.

Palvelu: Viheralueet

Vastuhenkilö: Kaupunginpuutarhuri Marko Vuorinen

		Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (valtuusto)	Talousarvio 2016 (lautak.)	Talousarvio 2016 (kv)	Muutos 2016- 2015	Muutos% 2016-2015
Puistojen hoito ja ylläpito							
Puistojen hoito ja ylläpito, m ²	m ²	902 901	902 901	888 237	888 237	-14 664	-1,6
2. hoitoluokan puistot, m ²	m ²	286 271	286 271	287 877	287 877	1 606	0,6
2. hoitoluokan puistot (€/m ²)	€/m ²	1,9	2,16	2,22	2,21	0	2,3
3. hoitoluokan puistot, m ²	m ²	616 630	616 630	600 360	600 360	-16 270	-2,6
3. hoitoluokan puistot (€/m ²)	€/m ²	0,3	0,33	0,29	0,29	0	-12,1
Puistojen hoito ja ylläpito yht.	€/m ²	1,1	1,23	1,20	1,19	0	-3,3
Muu maisemanhoito (€/m ²)	€/m ²	0	0,13	0,07	0,07	0	-46,2
Yhteensä (€)	€	976 880	1 114 470	1 062 743	1 060 113	-54 357	-4,9
Tuotot	€	-26 900	-14 300	-14 300	-14 300	0	0,0
Netto	€	949 981	1 100 170	1 048 443	1 045 813	-54 357	-4,9
Muut palvelut							
€/asukas	€/as	0,6	1,07	1,47	1,47	0	37,4
Yhteensä (€)	€	30 399	58 549	80 338	80 139	21 590	36,9
Tuotot	€	-607	-1 300	-1 300	-1 300	0	0,0
Netto	€	29 791	57 249	79 038	78 839	21 590	37,7
Viheraluepalvelut yhteensä							
Kulut yhteensä	€	1 504 283	1 173 020	1 143 080	1 140 252	-32 768	-2,8
Kulut yhteensä/asukas	€/as	27,5	21,48	20,93	20,88	-1	-2,8
Tuotot	€	-938 398	-15 600	-15 600	-15 600	0	0,0
Netto	€	565 885	1 157 420	1 127 480	1 124 652	-32 768	-2,8

Viestit tilaajalle:

Ylläpidon uudet alueurakat alkoivat lokakuussa 2015. Vuonna 2016 panostetaan sopimusten tavoitteiden ja laadun varmistamiseen yhteistyössä palvelun tuottajien kanssa. Asukkaille tarjotaan turvallista, viihtyisää sekä aktivoivaa asuin- ja kaupunkiympäristöä. Leikkipaikkaohjelma johtaa ja tarkentaa resursointia leikkipaikkaverkostoon. Kaupunginosaseuroja ja kaupunkilaisia kannustetaan edelleen talkoisiin ympäristön siistimisessä mm. Mikkeli Siistiksi -kampanja, lähiympäristön omatoiminen siistiminen pelisäännöt ja vieraslajien torjunta. Taajamametsät sisältyvät metsät ja vesialueet yksikön taulukkoon.

Liikenneverkko palvelut, vastuuhenkilö kunnossapitopäällikkö Päivi Turkki

Katujen korjausvelan laskennan karkea taso on tehty. Korjausvelkaa tarkennetaan kunto- ja ominaisuustiedoilla. Korjausvelan kasvua ehkäistään määrärahojen puitteissa oikein kohdistetuilla pintauksilla ja urapaikkauksilla sekä saneerauksilla.

Keskusta-alueen rakentuminen aiheuttaa uusia haasteita kunnossapidolle ja liikennejärjestelyille. Ydinkeskustojen ylläpito hoidetaan niin, että kaikki mahdolliset vauriot korjataan välittömästi ja paikat ovat koko ajan luokituksen mukaisessa kunnossa. Katuvalaistuksen energiatehokkuutta lisätään uusilla katuvalojen ohjausjärjestelmillä sekä elohopeahöyrylampujen vaihtamisella suurpainenatriumlamppuihin ja led- valaisimiin. Elohopeahöyrylampujen vaihto alkoi v. 2015 ja vuoden loppuun on arvioitu vaihdettavan n. 2000 valaisinta (kokonaisuus yhteensä 9000 kpl). Työ jatkuu 2016 vuoden puolella.

Vuoden 2016 kesällä keskitetään kunnossapitoa sorakatuja sorastuksiin ja tasauksiin sekä näiden rakenteiden kuivatusten parantamiseen ojituksiin.

Palvelu: Liikenneväylät

Vastuuhenkilö: Päivi Turkki

		Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (valtuusto)	Talousarvio 2016 (lautak.)	Talousarvio 2016 (kv)	Muutos 2016-2015	Muutos% 2016-2015	
Liikenneväylien kunnossapito								
Hoidetut liikenneväylät (m ²)	m ²	2 556 294	2 556 294	2 727 220	2 727 220	170 926	6,7	
Kesäkunnossapito (€ / m ²)	€/m ²	0,4	0,4	0,39	0,4	-0,1	-11,4	
Talvikunnossapito (€ / m ²)	€/m ²	0,7	0,7	0,83	0,8	0,1	12,2	
Kunnossapito yhteensä (€ / m ²)	€/m ²	1,4	1,6	1,53	1,5	-0,1	-3,2	
Liikenneväylien kunnossapito yht.	€	3 689 081	3 971 675	4 165 510	4 077 614	105 939	2,7	
Tuotot	€	-33 893	-39 700	-40 000	-40 000	-300	0,8	
Netto	€	3 655 188	3 931 975	4 125 510	4 037 614	105 639	2,7	
Valaisimet (kpl)								
€ / valaisin	€/kpl	96,9	117,3	115,9	115,9	-1,4	-1,2	
Ohjauslaitteet (kpl)	kpl	26,0	26,0	27,0	27,0	1,0	3,8	
€ / ohjauslaite	€/kpl	4 775	8 320	4 535	4 535	-3 785	-45,5	
Yhteensä (€)		€	1 252 403	1 582 034	1 471 423	1 471 466	-110 568	-7,0
Tuotot	€	€	0	0	0	0	0	
Netto	€	€	1 252 403	1 582 034	1 471 423	1 471 466	-110 568	-7,0
Muut palvelut								
€/asukas	€/as	0,1	6,3	4,6	4,6	-1,7	-27,0	
Yhteensä (€)	€	7 474	346 350	249 528	2 488 785	2 142 435	618,6	
Tuotot	€	-4 759	-155 000	-136 400	-136 400	18 600	-12,0	
Netto	€	2 715	191 350	113 128	112 145	-79 205	-41,4	
Liikenneverkot yhteensä								
Kulut yhteensä	€	4 948 958	5 900 059	5 886 461	5 797 625	-102 434	-1,7	
Kulut yhteensä / asukas	€/as	90,6	108,0	107,8	106,2	-1,8	-1,7	
Tuotot	€	-38 652	-194 700	-176 400	-176 400	18 300	-9,4	
Netto	€	4 910 306	5 705 359	5 710 061	5 621 225	-84 134	-1,5	

Viestit tilaajalle:

Ylläpidon uudet alueurakat alkoivat lokakuussa 2015. Vuonna 2016 panostetaan sopimusten tavoitteiden ja laadun varmistamiseen yhteistyössä palvelun tuottajien kanssa. Liikenneväylät ovat turvallisia ja kevyen liikenteen suoritemäärät kasvavat. Liikennetilassa liikenneturvallisuus paranee ja voi tuntea sosiaalista turvallisuuden tunnetta. Valaisinpisteiden energiatehokkuutta parannetaan leasing -sopimuksen mukaisesti.

Hoidettujen liikenneväylien neliömäärän kasvuun on syynä digitaalisella karttaohjelmalla laskettujen neliömäärien tarkistus sekä Ristiinan alueen, kaupungille kuuluvien liikenneväylien neliöt, joita ei ollut tarkasti laskettuna aikaisemmissa luvuissa. Laskentaa jatketaan vielä Suomenniemen osalta.

Palvelu: Lentoasema

Vastuuhenkilö: Sakari Silvennoinen

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015	2016	2016	2016 - 2015	2016 - 2015
			(valtuusto)	(lautakunta)	(kv)		
Lentoasema							
Kulut	€	519 836	609 335	573 240	572 976	-36 359	-6,0
Tuotot	€	-190 186	-164 582	0	0	164 582	-100,0
Netto	€	329 650	444 753	573 240	573 240	128 223	28,0
Kulut €/asukas	€/asukas	9,5	11,2	10,5	10,5	-0,6	-7,0

Viestit tilaajalle:

Lentoaseman toiminnallista aktiivisuutta lisätään mm. opetus- ja harrasteilmailun parissa sekä maahuollon osalta. Kentälle on perustettu UAS -keskus yhdessä yritysten kanssa. Lentokentän turvallinen toiminta ja luvat ilmailulle taataan.

Ympäristövastuut, vastuuhenkilö kehitysinsinööri Sari Hämäläinen

Yksikkö tekee kaupungin vastuulle kuuluvien saastuneiden maiden selvitykset sekä järjestää puhdistamisen.

Lopetettujen kaatopaikka-alueiden suotovesien ja ympäristön tarkkailuvelvoite kuuluu kaupungille osakassopimuksen mukaisesti. Pursialan kloorifenoliongelman selvittely ja neuvottelu VAPO:n kanssa jatkuu.

Sataman ST-1 tontin puhdistus IN-SITU menetelmällä jatkuu kesään 2016 saakka. Pilaantuneiden tonttien tutkimuksia ja puhdistuksia tehdään rakentamisen edetessä vuoden aikana.

Palvelu: Ympäristövastuut

Vastuuhenkilö: Sari Hämäläinen

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015	2016	2016	2016 - 2015	2016 - 2015
			(valtuusto)	(lautakunta)	(kv)		
Projektit							
Kulut	€	569 474	290 928	306 520	306 053	15 125	5,0
Tuotot	€	-10 853	-970	-970	-970	0	0,0
Netto	€	558 891	289 958	305 550	305 083	15 125	5,0
Kulut €/asukas	€/asukas	10,4	5,3	5,6	5,6	0,3	5,0

Viestit tilaajalle:

Pilaantuneita maita kunnostetaan projektien yhteydessä ja pohjavesiriskien konkretisoituessa.

Suurimmat hankkeet vuodelle 2016:

Suomenniemen liimapuutehtaan alueen kunnostus Tikkalan suotovesihanke (meneillään jo nyt), Huosiuskankaan ampu-marata ja Haukivuoren sataman massojen siirto ampumaradalle.

Enin osa hankkeista rahoitetaan aikaisemmin tehdyillä ympäristövastuiden varauksilla. 2015 tilinpäätöksessä joudutaan tekemään pakollisia varauksia lisää, mm. Haukivuoren sataman massojen siirtoon ja Tikkalan suotovesihankkeelle.

MÄÄRÄRAHAT / KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ YHTEENSÄ	KTS 2016
Toimintatuotot	325 200
Myyntituotot	17 800
Maksutuotot	110 700
Vuokratuotot	195 300
Muut toimintatuotot	1 400
Valmistus omaan käyttöön	273 000
Toimintamenot	8 238 600
Henkilöstökulut	1 170 200
Palvelujen ostot	5 615 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 030 700
Avustukset	1 900
Muut toimintakulut	420 100
Toimintakate	-7 640 400

Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö		KTS 2016
Toimintatuotot		325 200
Myyntituotot		17 800
Maksutuotot		110 700
Vuokratuotot		195 300
Muut toimintatuotot		1 400
Valmistus omaan käyttöön		273 000
Toimintamenot		7 450 700
Henkilostokulut		941 000
Palvelujen ostot		5 225 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		989 200
Avustukset		1 900
Muut toimintakulut		293 400
Toimintakate		-6 852 500
Hallinto ja yhteiset kustannukset		
Toimintatuotot		9 400
Maksutuotot		9 400
Valmistus omaan käyttöön		10 000
Toimintamenot		348 800
Henkilostokulut		177 600
Palvelujen ostot		92 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		12 300
Muut toimintakulut		66 800
Toimintakate		-329 400
Satamat		
Toimintatuotot		37 800
Myyntituotot		12 800
Vuokratuotot		25 000
Toimintamenot		94 700
Henkilostokulut		5 000
Palvelujen ostot		74 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		13 200
Muut toimintakulut		2 500
Toimintakate		-56 900
Suunnittelu		
Valmistus omaan käyttöön		101 000
Toimintamenot		502 800
Henkilostokulut		346 400
Palvelujen ostot		153 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		0
Avustukset		0
Muut toimintakulut		3 000
Toimintakate		-401 800
Rakennuttaminen		
Toimintatuotot		8 000
Maksutuotot		8 000
Valmistus omaan käyttöön		157 000
Toimintamenot		190 200
Henkilostokulut		182 700
Palvelujen ostot		7 500
Toimintakate		-25 200

Puistot	KTS 2016
Toimintatuotot	15 600
Maksutuotot	11 300
Vuokratuotot	4 300
Toimintamenot	959 000
Henkilöstökulut	119 900
Palvelujen ostot	787 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19 500
Avustukset	1 900
Muut toimintakulut	30 100
Toimintakate	-943 400
Liikenneväylät	
Toimintatuotot	254 400
Myyntituotot	5 000
Maksutuotot	82 000
Vuokratuotot	166 000
Muut toimintatuotot	1 400
Valmistus omaan käyttöön	5 000
Toimintamenot	5 355 200
Henkilöstökulut	109 400
Palvelujen ostot	4 110 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	944 200
Muut toimintakulut	191 000
Toimintakate	-5 095 800
Lentoasema	KTS 2016
Toimintamenot	521 300
Henkilöstökulut	183 900
Palvelujen ostot	191 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	41 500
Muut toimintakulut	104 400
Toimintakate	-521 300
Ympäristövastuut	KTS 2016
Toimintamenot	266 600
Henkilöstökulut	45 300
Palvelujen ostot	199 000
Muut toimintakulut	22 300
Toimintakate	-266 600
Ymp.vastuut hallinto	
Toimintamenot	51 600
Henkilöstökulut	45 300
Palvelujen ostot	4 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0
Avustukset	0
Muut toimintakulut	2 300
Toimintakate	-51 600
Ympäristön kunnostus	
Toimintamenot	215 000
Palvelujen ostot	195 000
Muut toimintakulut	20 000
Toimintakate	-215 000

MITTAUS JA KIINTEISTÖT

Tulosalueen vastuukokonaisuudet ovat maastomittaukset, kiinteistönmuodostus sekä paikkatieto ja kartat. Tulosalue vastaa kaupungin omistaman maaomaisuuden hallinnoimisesta mukaan lukien metsä- ja peltoalueet, mutta pois lukien Tilakeskuksen ja Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n hallinnassa olevat rakennukset ja kiinteistöt. Tulosalue hallinnoi koko kaupungin paikkatietovarantoa. Tulosalueen esimiehenä toimii maankäyttöinsinööri Jukka Piispa.

Tulosalue jakaantuu kolmeen eri yksikköön:

- Mittaus
- Metsät ja vesialueet
- Energiapuun hankinta

Palvelu: Mittaus ja kiinteistöt

Vastuhenkilö: Jukka Piispa

		Tilin- päättös 2014	Talousarvio 2015 (valtuusto)	Talousarvio 2016 (lautak.)	Talous-arvio 2016 (kv)	Muutos 2016 - 2015	Muutos% 2016 - 2015
Maastotietopalvelut							
Kunnan maapinta-ala	km ²	2 550	2 550	2 550	2 550	0	0,0
€ / kunnan maapinta-ala (km ²)	€/km ²	155	170	168,5	165	-5	-2,5
€ / asukas	€/asukas	7,2	7,9	7,9	7,9	0	0,0
Yhteensä (€)	€	394 774	432 994	429 734	429 734	-3 260	-0,8
Tuotot	€	-28 463	0	0	-20 000	-20 000	
Netto	€	366 312	432 994	429 734	401 972	-31 022	-7,2
Paikkatietopalvelut							
Ylläpidettävä alue	km ²	152	152	152	152	0	0,0
€ / ylläpidettävä alue (km ²)	€/km ²	2 098	2 777	2 779,8	2 639	-139	-5,0
€ / asukas	€/asukas	5,8	7,7	7,7	7,3	-0,4	-4,7
Yhteensä (€)	€	318 870	422 135	422 530	405 282	-16 854	-4,0
Tuotot	€	-98 451	-90 000	-80 000	-80 000	10 000	-11,1
Netto	€	220 420	332 135	342 530	325 282	-6 854	-2,0
Kiinteistöinsinööripalvelut							
Rekisteröidyt kiinteistöt	kpl	85	50	50	50	0	0,0
€ / rekisteröidyt kiinteistöt	€/kiinteistö	2 347	6 024	5 437,5	5 339	-684	-11,4
€ / asukas	€/asukas	3,7	5,5	5,0	4,9	-0,6	-11,1
Yhteensä (€)	€	199 476	301 180	271 873	266 962	-34 218	-11,4
Tuotot	€	-43 772	-260 000	-70 000	-50 000	210 000	-80,8
Netto	€	155 705	41 180	201 873	216 962	175 782	426,9
Tonttipalvelut							
Operoidut kiinteistöt	kpl	151	200	200	200	0	0,0
€ / operoidut kiinteistöt	€/kiinteistö	5 281	384	554,5	544	160	41,6
€ / asukas	€/asukas	15	1	2,0	2	1	42,9
Yhteensä (€)	€	797 396	76 884	110 903	108 895	32 011	41,6
Tuotot	€	-3 644 271	-2 820 000	-2 873 000	-2 873 000	-53 000	1,9
Netto	€	2 846 875	-2 743 116	-2 762 097	-2 764 105	-20 989	0,8
Kiinteistö- ja mittauspalvelut yht.							
Kulut yhteensä	€	1 710 517	1 233 193	1 235 040	1 177 372	-55 821	-4,5
Kulut yhteensä	€/asukas	23,4	22,6	22,6	22,0	-0,6	-2,8
Tuotot	€	-3 814 956	-3 170 000	-3 023 000	-3 023 000	147 000	-4,6
Netto	€	2 104 439	-1 936 807	-1 787 960	-1 845 628	-91 179	-4,7

Viestit tilaajalle:

Kartta- ja paikkatietotuotannossa siirrytään käyttämään valtakunnallista N2000-korkeusjärjestelmää. Jatketaan kuntalasilta suunnatun karttapalvelun tietosisällön kehittämistä ja digitaalista tontin luovutusta. Toteutetaan Inspire-direktiivin edellyttämiä WMS-standardin ja WFS-standardin mukaisia rajapintoja. Parannetaan sekä rekistereiden että kartta- ja paikkatietoaineistojen tietosisältöä. Tonttipalveluiden toimintaa ja tulomuodostusta pienentää vähäinen tonttien luovutus.

Tämä näkyy muutoksena operoitujen kiinteistöjen määrässä ja heijastuu myös kiinteistöinsinööripalveluihin tontin lohko-
misten muodossa.

Metsät ja vesialueet vastaa kaupungin omistamien metsien metsätaloudesta, taajamametsien hoidosta sekä tontti- ja rakennusalueiden puiden poistosta. Yksikön tehtäviin kuuluu metsästy- ja kalastusasiat sekä pellon-
vuokraussopimusten valmistelu kaupungin omistamilla maa- ja vesialueilla.

Metsien hoitotyöt järjestetään sekä kaupungin omana työnä että kilpailutetaan ostopalveluina.

Palvelu: Metsät ja vesialueet

Vastuuhenkilö: Annamari Huttunen

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015	2016	2016	2016 - 2015	2016 - 2015
			(valtuusto)	(lautakunta)	(kv)		
Taloustmetsät							
Metsät, ha	ha	5 112	5 112	5 112	5 112	0	0,0
€/ha	€/ha	20,2	33,3	36,5	34,8	2	4,5
Yhteensä (€)	€	103 219	170 273	186 377	178 068	7 795	4,6
Tuotot	€	-675 554	-996 000	-991 000	-991 000	5 000	-0,5
Netto	€	-572 334	-825 727	-804 623	-812 932	12 795	-1,5
Taajamametsät							
Metsät, ha	ha	1 647	1 647	1 647	1 647	0	0,0
€/ha	€/ha	128,6	205,2	157,8	157,54	-48	-23,2
Yhteensä (€)	€	211 763	337 889	259 972	259 470	-78 419	-23,2
Tuotot	€	-182 191	-144 000	-120 000	-120 000	24 000	-16,7
Netto	€	29 572	193 889	139 972	139 470	-54 419	-28,1
Palvelut ja monikäyttö							
Yhteensä (€)	€	182 021	89 539	167 261	166 939	77 400	86,4
Tuotot	€	-43 145	-48 500	-49 700	-49 700	-1 200	2,5
Netto	€	128 876	41 039	117 561	117 239	76 200	185,7
Metsät ja vesialueet yhteensä							
Metsät, ha	ha	6 759	6 759	6 759	6 759	0	0,0
€/ha	€/ha	73,5	88,4	90,8	89,43	2,4	2,7
Yhteensä (€)	€	497 004	597 701	613 610	604 477	6 776	2,7
Tuotot	€	-910 891	-1 188 500	-1 160 700	-1 160 700	27 800	-2,3
Netto	€	-413 887	-590 799	-547 090	-556 223	34 576	-7,4

Viestit tilaajalle:

Taloustmetsien taimikonhoitotöitä ja ensiharvennushakkuuta lisätään. Talouden tasapainotusohjelman mukainen puun
lisämyynti toteutetaan. Asuntomessuvieraiden käyttämien reittien ja väylien näkemäharvennuksia jatketaan. Alueen puus-
toa käsitellään erityisesti alueiden ja tonttien osalta. Taajamametsien hoitotöiden painopiste tämän jälkeen on Länsi-
Tupalan, Peitsarin, Otavan ja Rantakylän alueilla. Ristiinan taajamametsien hoitosuunnitelma valmistellaan. Yhteistyö
Mamkin metsätalouden laitoksen kanssa jatkuu. Mikkelin alapuolisen Saimaan poistokalastushanke jatkuu ja sen kustan-
nuksiin on varauduttu (kaupungin osuus on 8 250 euroa).

Palvelu: Energiapuun hankinta

Vastuuhenkilö: Pekka Halonen

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015	2016	2016	2016 - 2015	2016 - 2015
			(valtuusto)	(lautakunta)	(kv)		
Energiapuun hankinta							
Kulut	€	752 272	651 059	170 992	170 999	-480 060	-73,7
Tuotot	€	-637 166	-530 000	-250 000	-250 000	280 000	-52,8
Netto	€	115 106	121 059	-79 008	-79 001	-200 060	-165,3

Viestit tilaajalle:

Energiapuuhankinta lopetetaan ja varastot ajetaan tyhjiksi tuotantolaitoksille kevään aikana.

MITTAUS JA KIINTEISTÖT / MÄÄRÄRAHAT

MITTAUS JA KIINTEISTÖT	KTS 2016
Toimintatuotot	4 443 200
Myyntituotot	1 360 200
Maksutuotot	312 000
Vuokratuotot	2 750 000
Muut toimintatuotot	21 000
Valmistus omaan käyttöön	5 000
Toimintamenot	1 725 887
Henkilöstökulut	864 887
Palvelujen ostot	643 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	61 300
Avustukset	200
Muut toimintakulut	156 000
Toimintakate	2 722 313

Mittaus	KTS 2016
Toimintatuotot	3 037 500
Myyntituotot	1 500
Maksutuotot	306 000
Vuokratuotot	2 720 000
Muut toimintatuotot	10 000
Toimintamenot	1 006 187
Henkilöstökulut	624 387
Palvelujen ostot	245 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9 400
Muut toimintakulut	127 400
Toimintakate	2 031 313

Hallinto ja yhteiset kustannukset	
Toimintatuotot	14 500
Myyntituotot	1 500
Maksutuotot	3 000
Muut toimintatuotot	10 000
Toimintamenot	346 500
Henkilöstökulut	102 500
Palvelujen ostot	151 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 300
Muut toimintakulut	88 700
Toimintakate	-332 000

Kaupunkimittaus	
Toimintatuotot	20 000
Maksutuotot	20 000
Toimintamenot	274 400
Henkilöstökulut	229 900
Palvelujen ostot	2 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 100
Avustukset	0
Muut toimintakulut	37 200
Toimintakate	-254 400

Paikkatietopalvelut	
Toimintatuotot	80 000
Maksutuotot	80 000
Toimintamenot	239 287
Henkilöstökulut	178 187
Palvelujen ostot	59 600
Muut toimintakulut	1 500
Toimintakate	-159 287

Kiinteistöt	
Toimintatuotot	50 000
Maksutuotot	50 000
Toimintamenot	69 700
Henkilöstökulut	65 700
Palvelujen ostot	4 000
Toimintakate	-19 700

Maaomaisuuden hallinta	
Toimintatuotot	2 873 000
Maksutuotot	153 000
Vuokratuotot	2 720 000
Toimintamenot	76 300
Henkilöstökulut	48 100
Palvelujen ostot	28 200
Toimintakate	2 796 700

Metsät ja vesialueet		KTS 2016
Toimintatuotot	1 155 700	
Myyntituotot	1 108 700	
Maksutuotot	6 000	
Vuokratuotot	30 000	
Muut toimintatuotot	11 000	
Valmistus omaan käyttöön	5 000	
Toimintamenot	561 000	
Henkilöstökulut	182 800	
Palvelujen ostot	334 600	

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20 700
Avustukset	200
Muut toimintakulut	22 700
Toimintakate	599 700

Hallinto ja yhteiset (metsät ja vesialueet)

Toimintamenot	180 800
Henkilöstökulut	120 500
Palvelujen ostot	39 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 200
Muut toimintakulut	13 400
Toimintakate	-180 800

Talousmetsät

Toimintatuotot	991 000
Myyntituotot	990 000
Muut toimintatuotot	1 000
Toimintamenot	112 000
Henkilöstökulut	7 300
Palvelujen ostot	94 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9 500
Muut toimintakulut	1 000
Toimintakate	879 000

Taajamametsät

Toimintatuotot	120 000
Myyntituotot	115 000
Muut toimintatuotot	5 000
Toimintamenot	163 200
Henkilöstökulut	36 600
Palvelujen ostot	124 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 500
Toimintakate	-43 200

Palvelut ja monikäyttö

Toimintatuotot	44 700
Myyntituotot	3 700
Maksutuotot	6 000
Vuokratuotot	30 000
Muut toimintatuotot	5 000
Valmistus omaan käyttöön	5 000
Toimintamenot	105 000
Henkilöstökulut	18 400
Palvelujen ostot	76 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 500
Avustukset	200
Muut toimintakulut	8 300
Toimintakate	-55 300

Energiapuun hankinta	KTS 2016
Toimintatuotot	250 000
Myyntituotot	250 000
Toimintamenot	158 700
Henkilöstökulut	57 700
Palvelujen ostot	63 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	31 200
Muut toimintakulut	5 900
Toimintakate	91 300

KAUPUNKISUUNNITTELU

Kaupunkisuunnittelu vastaa kaupungin maankäytön suunnittelusta, kaavoituksesta ja maa-aineslupien käsitte-lystä sekä antaa lausuntoja ja poikkeuslupia. Tulosalueen esimiehenä toimii kaavoituspäällikkö Ilkka Tarkkanen.

Tulosalue jakaantuu neljään yksikköön/kustannuspaikkaan:

- Hallinto
- Yleiskaavoitus
- Asemakaavoitus
- Muut palvelut

Palvelu: Kaupunkisuunnittelu
Vastuuhenkilö: Ilkka Tarkkanen

		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Muutos	Muutos%
		2014	2015	2016	2016	2016 - 2015	2016 - 2015
			(valtuusto)	(lautakunta)	(kv)		
Yleiskaavoitus							
Bruttokulut /asukas	€	7	8,2	8,9	9,1	0,9	10,4
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (kpl)	€/kpl	76 350	445 848	242 539	247 136	-198 712	-44,6
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (ha)	€/ha	254	95,9	104,3	106	10,4	10,8
Hyväksytyt kaavat (kpl)	kpl	5	1	2,0	2	1	100,0
Hyväksytyt kaavat (ha)	ha	1 501	4 650	4 650	4 650	0,0	0,0
Yhteensä (€)	€	381 749	445 848	485 077	472 761	26 913	6,0
Tuotot	€	0	0	0	0	0	0,0
Netto	€	381 749	445 848	485 077	472 761	26 913	6,0
Asemakaavoitus							
Bruttokulut / asukas	€/asukas	15,1	7,3	6,9	6	-1,0	-14,2
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (kpl)	€/kpl	63 599	79 193	75 789	68 326	-10 867	-13,7
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (ha)	€/ha	2 942	3 168	2 871	2 588	-580	-18,3
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (k-m ²)	€/k-m ²	2,7	4,9	1,5	1,4	-3,5	-72,2
Hyväksytyt kaavat (kpl)	kpl	13	5	5,0	5	0,0	0,0
Hyväksytyt kaavat (ha)	ha	281	125	132,0	132	7,0	5,6
Hyväksytyt kaavat (k-m ²)	k-m ²	305 611	80 000	252 000	252 000	172 000	215,0
Yhteensä (€)	€	826 792	395 963	378 945	341 629	-54 334	-13,7
Tuotot	€	0	0	0	0	0	0,0
Netto	€	826 792	395 963	378 945	341 629	-54 334	-13,7
Muut palvelut							
€ / asukas	€/asukas	3,5	1,2	1,1	1,1	-0,1	-8,3
Yhteensä (€)	€	188 961	65 474	58 808	59 923	-5 551	-8,5
Tuotot	€	0	0	0	-60 000	-60 000	
Netto	€	188 961	65 474	58 808	-77	-65 551	-100,1
Kaavoituspalvelut yhteensä						0	
Kulut yhteensä	€	1 397 502	907 286	922 830	874 313	-32 973	-3,3
Kulut yhteensä / asukas	€/asukas	25,6	16,6	16,9	16,4	-0,2	-1,1
Tuotot	€	0	0	0	-60 000	-60 000,0	
Netto	€	1 397 502	907 286	922 830	814 313	-92 973	-10,2

Viestit tilaajalle:

Kaavoituksella luodaan kaupungin elinvoimaisuuden kehittymiselle edellytykset. Kaavatyötä ja priorisointia ohjaa erityisesti elinkeinoelämän kysyntä ja sen aikataululliset tavoitteet. Keskustan osayleiskaava viedään päätöksentekoon ja Anttolan keskustan kaavapäivitys etenee. Satamalahden kaavoitus alkaa maanomistusjärjestelyjen selkeytyessä. Yritysten ja elinkeinoelämän tonttien määrää vahvoissa kaavoissa nostetaan. Asumisen kaavoitus painottuu Kirkonvarkauden alueelle ja sen jatkumolle Kyyhkylän tietä etelään (Saimaan Sivu).

KAUPUNKISUUNNITTELU / MÄÄRÄRAHAT

KAUPUNKISUUNNITTELU	KTS 2016
Toimintatuotot	71 000
Maksutuotot	8 000
Tuet ja avustukset	60 000
Muut toimintatuotot	3 000
Toimintamenot	820 089
Henkilöstökulut	404 989
Palvelujen ostot	351 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 100
Muut toimintakulut	59 000
Toimintakate	-749 089
<i>Hallinto ja yhteiset</i>	
Toimintatuotot	11 000
Maksutuotot	8 000
Muut toimintatuotot	3 000
Toimintamenot	336 300
Henkilöstökulut	129 200
Palvelujen ostot	143 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 100
Muut toimintakulut	59 000
Toimintakate	-325 300
<i>Yleiskaavoitus</i>	
Toimintamenot	257 289
Henkilöstökulut	107 289
Palvelujen ostot	150 000
Toimintakate	-257 289
<i>Asemakaavoitus</i>	
Toimintamenot	192 700
Henkilöstökulut	139 700
Palvelujen ostot	53 000
Toimintakate	-192 700
<i>Muut palvelut</i>	
Toimintatuotot	60 000
Tuet ja avustukset	60 000
Toimintamenot	33 800
Henkilöstökulut	28 800
Palvelujen ostot	5 000
Toimintakate	26 200

TILAKESKUS

Tilakeskus on vuoden 2016 alusta teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluva tulosalue. Tilakeskuksen johtokuntana toimii teknisen lautakunnan jaosto. Se tarjoaa tilaratkaisuja asiakkaille, edistää toimitilojensa käytön tehokkuutta ja ylläpidon taloudellisuutta sekä vastaa kiinteistöjen arvon säilymisestä. Tulosalueen esimiehenä toimii kiinteistöjohtaja.

Tilakeskus huolehtii ensisijaisesti kunnan omien palveluiden toimitilarpeista, toimitilojen vuokraamisesta, hankkimisesta ja myymisestä sekä kiinteistöjen omistamiseen ja ylläpitoon liittyvistä tehtävistä. Lisäksi tilakeskus vastaa kaupungin investointiohjelman mukaisista talonrakennusinvestoinneista.

Palvelusuunnitelma

Kiinteistöjen- ja pihojenhoidon kilpailutus (ei Ristiina ja Suomenniemi, joissa palvelut tuottaa Punavaara Oy) on tehty 2015. Uusi sopimus astuu voimaan 1.7.2016, palvelutuottajana jatkaa YIT Kuntatekniikka Oy.

Rakennusautomaation valvomopalveluiden ja puitejärjestelyurakoinnin kilpailutus on tehty 2015. Uusi sopimuskausi valvomopalveluiden osalta alkaa 1.7.2016 ja urakoinnin osalta 4.1.2016.

Rakennusten kunnossapitotöiden puitejärjestelyn kilpailutus suoritetaan vuonna 2016.

Uusinvestointien erilaisia toteutusmalleja selvitetään oman investointiratkaisun rinnalla esim. Rantakylän alueelle rakennettavan päiväkodin rakentaminen.

Purku-urakoiden kilpailutuksessa pyritään materiaalien uusiokäyttöön yhteistyökumppaneiden kanssa jätteen määrän vähentämiseksi.

C-salkun (realisoitavat rakennukset) realisointisuunnitelma on päivitetty 2015 ja hyväksytty kaupunginhallituksessa § 229/5.10.2015. Tavoitteena on kiinteistöjen laajempi realisointi mm. purkamisia lisäämällä (edellyttää rahoituksen järjestämistä).

Tuotevastuiden tehtävät ja vastuut

Hallinto ja talous, vastuuhenkilöt kiinteistöjohtaja ja Sirpa Lokonen

Tilakeskuksen haasteena on talouden hallinta, joka edellyttää tuotevastuiden ja investointiprojektien talouden jatkuvaa seurantaa ja tiukkaa kustannusohjausta. Pitkällä aikavälillä kiinteistöliiketoiminnan talous tulee saada tasapainoon, jotta tarvittavat investoinnit pystytään toteuttamaan ja korjausvelkaa saadaan vähennettyä.

Toimintaa suunnitellaan, ohjataan ja seurataan yhdessä koko henkilöstön kanssa. Tavoitteet ja vastuut sovitetaan henkilötasolla.

Eläköitymiset ja rekrytoinnit muodostavat keskeisen resurssi- ja osaamishaasteen.

Vuokraustoiminta, vastuuhenkilö Nina Hurri

Pääosa tilakeskuksen tuloista muodostuu tilojen vuokratuloista. Panostaminen tilojen markkinointiin, hyvään asiakaspalveluun ja joustavaan toimintaan ovat avainasioita vuokrausasteen pitämiseksi korkealla tasolla.

Ristiinan ja Suomenniemen rakennusten pääomavuokralaskelmien laadinta ja pääomavuokrien tarkistus 1.1.2017 lukien.

Tilahankkeet; suunnittelu ja rakennuttaminen, vastuuhenkilöt kiinteistöjohtaja ja Jarkko Hyttinen

Pääosa suunnittelusta tilataan ulkopuolisilta arkkitehti- ja insinööritoimistoilta, joko vuositarjousten tai hankekohtaisten kilpailutusten perusteella. Omana suunnittelutyönä tehdään lähinnä kunnossapitokohteiden arkkitehtisuunnittelua.

Investointi- ja kunnossapitohankkeiden rakennuttaminen ja valvonta tehdään pääosin omana työnä. Rakennuttamis- ja asiantuntijapalveluja hyödynnetään kaupunkikonsernin sisällä mm. Kiinteistökehitys Naistinki Oy.

Kiinteistöjen ylläpito, vastuuhenkilö Jarkko Hyttinen

Kiinteistöjen ylläpidossa panostetaan kestäviin ja vähemmän huoltoa vaativiin ratkaisuihin. Yhteistyötä vuokraustoiminnan kanssa kehitetään ja toiminnassa huomioidaan C-salkun kiinteistöjen realisointi, jotta panostukset kiinteistöihin pitkällä aikavälillä ovat kannattavia. Kunnossapitotöiden ulkoistaminen on lisännyt tilaajan valvontatehtäviä.

Rakennusten kunnossapito

Pienemmät kunnossapitotyöt tilataan joko kumppanuusyhtiöltä tai puitejärjestelyurakoitsijoilta ja suuremmat kunnossapitotyöt minikilpailuksella puitejärjestelyurakoitsijoilta, jolloin saadaan huomioitua paikalliset PK-yrittäjät ja varmistettua tilausten kustannustehokkuus.

Kiinteistöjen kunnossapidon ja ylläpidonkin haasteena ovat edelleen sisäilmakorjaukset ja korjauksiin käytettävissä olevat resurssit.

LVISA-tekninen kunnossapito

LVISA-kunnossapitotyönä toteutetaan ennalta laaditun ohjelman mukaiset työt sekä erikseen sovittavat tilaus- ja investointityöt. Pienemmät kunnossapitotyöt tilataan joko kumppanuusyhtiöltä tai puitejärjestelyurakoitsijoilta ja suuremmat kunnossapitotyöt minikilpailuksella puitejärjestelyurakoitsijoilta.

LVISA-teknisen kunnossapidon tavoite on korjaustarpeiden toteaminen ja korjaaminen ennen laitteiden rikkoutumista.

Rakennusautomaatio/kunnossapito

Kaupungin rakennusautomaatiojärjestelmän kunnossapitoa toteutetaan vuonna 2012 tehdyn järjestelmien ikäkartoituksen ja sen pohjalta laaditun toimintasuunnitelman mukaan. Kunnossapitoa pyritään tehostamaan rakennusautomaation puitesopimuksen kilpailuksella. Puitesopimuksen tärkeänä tavoitteena on luoda yhtenäinen toteutustapa kiinteistöjen rakennusautomaation saneerauksille.

Kiinteistöhoito

Muut kiinteistöhoitopalvelut kuin Ristiinan ja Suomenniemen kiinteistöpalvelut tuottaa YIT Kuntatekniikka Oy. Nykyinen sopimus päättyy 30.6.2016. Uusi sopimus astuu voimaan 1.7.2016 ja sen palvelutuottajana jatkaa YIT Kuntatekniikka Oy.

Ristiinan kiinteistöpalvelut tuottaa Punavaara Oy (sopimus alkanut 1.1.2014). Punavaara Oy hoitaa myös päivystys- ja varallaolotehtävät Ristiinassa ja Suomenniemellä. Suomenniemen normaalin työajan kiinteistöhoitotehtävät ostetaan ostopalveluna vesilaitokselta.

Kiinteistöhoitoon laatutavoitteiden toteutumista seurataan ja niistä raportoidaan urakoitsijoille kuukausikokouksissa.

Alueiden ylläpito

Keskusta-alueen kiinteistöjen pihohoidosopimus päättyi 30.9.2015. Uusi urakoitsija on Viherpalvelut Hyvönen Oy. Keskusta-alueen urakkaan kuuluvat kaupungintalo, kaupungin virastotalo, kirjastotalo, taidemuseo, siilot ja myllyrakennus sekä matkakeskus.

Itäisen ja läntisen alueen hoitosopimukset päättyvät 30.6.2016. Uusi kilpailutus suoritettiin yhdessä kiinteistöhoitoon kilpailutuksen kanssa. Alueet on jaettu itäiseen ja läntiseen alueeseen, jotka muodostavat molemmat omat kokonaisuutensa. Pihojen hoitourakoitsijana jatkaa YIT Kuntatekniikka Oy.

Pihojen kesähoidon töiden valvontaa joudutaan tilaamaan konsulttipalveluna. Talvihoidon valvonnan on hoitanut yhdyskuntatekniikka- ja ympäristöyksikkö. Pihojen hoidon laadun osalta panostetaan urakoitsijan oma-valvonnan kehittämiseen.

Energia- ja vesihuolto

Viime vuosina energian hinnankorotukset ovat olleet suuria, etenkin kaukolämmön osalta. Energiahuollon kokonaiskustannus kiinteistöjen ylläpitomenoista on jo n. 45 %.

2010 hyväksytyyn energiatehokkuussopimuksen mukaan energiansäästötavoite vuoden 2016 loppuun mennessä on kiinteä 11,3 GWh, mikä vastaa 9 % kaupungin vuoden 2005 energiankulutuksesta.

Toteutuakseen tavoite vaatii sekä investointeja kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseksi että kiinteistöjen käyttäjien ja kaupungin henkilökunnan kouluttamista ja opastamista kiinteistöjen energiatehokkaampaan käyttöön. Suoritettavien toimenpiteiden vaikutusta voidaan seurata sähköisen kulutusseurantajärjestelmän avulla, joka on otettu käyttöön vuonna 2010.

Merkittävimmät kiinteistömassat on energiakatselmoitu vuosien 2013 - 2014 aikana. Jatkossa katselmuksia toteutetaan harkitusti tarpeen mukaan.

Investointitarve on ennallaan. Jatkossa energiainvestoinnit on tarkoituksenmukaista yhdistää muuhun talotekniikan, automaation ja kiinteistön kunnossapitoon. Yhteishankkeilla saavutetaan kustannustehokkuutta.

Laaditun energiainvestointisuunnitelman mukaiset energiatehokkuusinvestoinnit toteutetaan vuosien 2015 - 2016 aikana. Hankkeiden pääpaino on energiaa säästävissä tekniikassa ja uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämisessä. Lisäksi tavoitteena on tehostaa yhteistyötä hallintokuntien kanssa ja jalkauttaa näin aktiivista energiansäästötyötä.

Jätehuolto

Jätehuollon nousseita kustannuksia pyritään kompensoimaan jätekeräystä kehittämällä yhteistyössä Metsäsaairila Oy:n kanssa mm. optimoimalla tyhjennysvälit ja uusimalla keräysjärjestelmiä edullisimmiksi.

Puhtaus, vastuuhenkilö kiinteistöjohtaja

2011 vuoden alusta puhtaus ”irrotettiin sisäisestä vuokrasta” asiakkaiden (vuokralaisten) ja ruoka- ja puhtauspalveluiden väliseksi toiminnaksi. Vain virastojen ja joidenkin liiketilojen puhtauden tilaajana toimii tilakeskus. Puhtauspalvelut tilataan ruoka- ja puhtauspalveluilta lähtökohtana taloudellisuus ja asiakastyytyväisyys sekä tilojen terveellisyttä ylläpitävä puhtauspalvelu.

Tilakeskuksen tunnusluvut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Hallinnassa oleva rakennusomaisuus 1000 m ³	1 508	1505	1 447	1447	1447	1447
Ulosvuokratut liike- ja teollisuuskiinteistöt, 1000 htm ²	61	62	57	57	57	57
Rakennusten ylläpito						
Rakennusten kunnossapito €/m ³ /v	2,3	1,98	2,2	2,3	2,3	2,3
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Henkilöstö						
Vakituisen henkilökunta (sitova)	¹⁾ 18	¹⁾ 18	¹⁾ 18	18	18	18
Määräaikainen henkilökunta ²⁾	1	1	1			
	KULUTUS 2014	ARVIO 2015	TAVOITE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Rakennusten ylläpito						
Kaukolämmön normitettu kokonaiskulutus (kWh/r-m ³ /v)	43,3	42,6	41,3	40,1	39,7	39,7
Sähkön kokonaiskulutus (kWh/r-m ³ /v)	20,7	19,0	18,4	17,9	17,5	17,5

Kulutukset on laskettu rakennuskuutiometriä kohti. Seurannassa oleva rakennustilavuus edustaa noin 66 prosenttia tilakeskuksen hallinnassa olevasta kokonaisrakennustilavuudesta.

¹⁾ Vakituinen henkilökunta 18 (2 osa-aikaista)

²⁾ Koko konsernia palveleva energiainsinööri

TILAKESKUKSEN MÄÄRÄRAHAT

TILAKESKUS YHTEENSÄ	KTS 2016
Toimintatuotot	32 301 700
Myyntituotot	72 000
Tuet ja avustukset	3 600
Vuokratuotot	31 560 300
Muut toimintatuotot	395 800
Valmistus omaan käyttöön	270 000
Toimintamenot	17 069 500
Henkilöstökulut	1 106 100
Palvelujen ostot	7 213 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 978 800
Vuokrat	2 761 300
Muut toimintakulut	9 800
Toimintakate	15 232 200
Hallinto ja talous	
Toimintatuotot	5 600
Tuet ja avustukset	600
Valmistus omaan käyttöön	5 000
Toimintamenot	214 100
Henkilöstökulut	154 900
Palveluiden ostot	42 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 500
Muut toimintakulut	14 100
Toimintakate	-208 500
Vuokraus	
Toimintatuotot	31 661 200
Tuet ja avustukset	900
Vuokratuotot	31 560 300
Muut toimintatuotot	100 000
Toimintamenot	3 247 200
Henkilöstökulut	192 500
Palvelujen ostot	384 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	37 900
Vuokrat	2 628 600
Muut toimintakulut	4 000
Toimintakate	28 414 000
Tilahankkeet	
Toimintatuotot	313 900
Myyntituotot	72 000
Tuet ja avustukset	1 100
Muut toimintatuotot	25 800
Valmistus omaan käyttöön	215 000
Toimintamenot	372 100
Henkilöstökulut	262 700
Palvelujen ostot	71 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 400
Vuokrat	33 000
Muut toimintakulut	1 700
Toimintakate	-58 200

Kiinteistöjen ylläpito	
Toimintatuotot	321 000
Tuet ja avustukset	1 000
Muut toimintatuotot	270 000
Valmistus omaan käyttöön	50 000
Toimintamenot	12 555 300
Henkilöstökulut	496 000
Palvelujen ostot	6 034 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 935 000
Vuokrat	86 800
Muut toimintakulut	2 900
Toimintakate	-12 234 300

Puhtaus	
Toimintamenot	280 800
Palvelujen ostot	280 800
Toimintakate	-280 800

Purkukohteet	
Toimintamenot	400 000
Palvelujen ostot	400 000
Toimintakate	-400 000

Talousarviovuoden 2016 ja suunnitelmavuosien 2017-2019 investoinnit

Kaupungin investoinneista merkittävin osa on kuntalaisten peruspalvelutuotannon järjestämiseksi kohdistettuja investointeja. Osa investoinneista on kaupungin kasvua ja kehittymistä energisoivia investointeja, joilla erotutaan ulkopuolisten investointien ohjautumisissa eri kaupunkeihin. Näitä molempia investointiryhmiä tarvitaan strategisen tavoitteen mukaiseen kaupungin kehittämiseen ja kaupunkien välisessä kilpailussa pärjäämiseen.

Ohjelman laadinnan pohjatietona on monia aiemmin laadittuja selvityksiä, joita ovat mm. Seudullinen rakennemalliselvitys, liikuntapaikkarakentamisen Monitoimihalliselvitys, opetustoimen kouluverkkoselvitys ja kiinteistököntökanan salkutus. Eräitä muita selvityksiä, mm. kouluverkkoselvitys II on parhaillaan valmistumassa. Kiinteistökohtaisia esim. koulurakennusten ja muiden kiinteistöjen kunto- ja ongelmaraportteja on valmistunut tai valmistumassa. Kiinteistöjen peruseräparannusten hanke- ja rakennussuunnitelmia valmistuu.

Osa projekteista on rakennussuunnitelma- ja kilpailutusvalmiudessa, jolloin investoinnin suuruus on melko tarkasti tiedossa. Osasta projekteista ei ole olemassa pitkälle vietyjä selvityksiä ja rakennusosalaskentoja, vaan talousarvioluvun arvioinnissa on käytetty hankeosalaskennan kaltaisia arvioita. Kaiken kaikkiaan tiedossa olevia investointikohteita on runsaampi joukko kuin voidaan suunnitelmakauden kestävä poistotason mukaisella investointimahdollisuudella kaupungin toimesta toteuttaa.

Rakenteellisesti investointiohjelma on laadittu siten, että sektorikohtaiset ja organisaatorakenteelliset investoinnit on laitettu taulukkoon peräjälkeen. Tällä pyritään varmistamaan se, että lasten, koululaisten ja vanhusväestön palveluihin voidaan investoida samanaikaisesti. Vastaavasti kunnallistekniikka, opetus, liikunta ja kulttuuri nähdään yhtäaikaisten investointiohjelmassa. Tällä varmistetaan kriittisimpien ja keskeisimpien toimenpiteiden eteneminen. Kriittisyydestä johtuen painotukset vaihtelevat ja koulukohteita investointilistalla on runsaammin. Sektoreiden ja palvelutuotannon tarve investoida kalusteisiin, irtaimistoon ja ICT:hen (erityisesti sivistys) on suuri, eikä investointiohjelma anna tälle kuin rajalliset mahdollisuudet.

Mikkelin Ammattikorkeakoulu on tehnyt (18.5.2015) Mikkelin kaupungille yhteistyötarjoituksen monitoimihallin rakentamisesta Kalevankankaalle. Mikkelin kaupunginvaltuusto (15.6.2015 § 65 Mamk Areena Oy:n aiesopimuksen hyväksyminen) on hyväksynyt hankkeen aiesopimuksen. Valtuusto päätti, että lopullinen päätös osallistumisesta hankkeeseen tehdään syksyn 2015 aikana talousarvion 2016 ja –suunnitelman 2016-2019 päätöksenteon yhteydessä. Neuvottelut Mikkelin Ammattikor-

keakoulun ja kaupungin välillä ovat kesken, eikä tässä talousarviovaiheessa ole olemassa lopullista sopimusluonnosta. Aikataulun mukaan neuvottelut päättyvät ennen valtuuston talousarviokäsittelyä.

Kunnan tulorahoituksella on kyettävä rahoittamaan poistonalaiset investoinnit tuotantovälineisiin, joilla kaupunki tuottaa palvelunsa. Kaupungin poistosuunnitelma on uusittu 2012 suosituksen mukaiseksi. Poistosuunnitelman mukainen poistotasoo on 20 miljoonaa euroa. Tämä poistotasotavoite ei sisällä Metsä-Sairilan puhdistamo. Taloussuunnitteluvuosille 2017 - 2019 on tätä tasoa käytetty kaupungin nykyisen rakenteen ja palvelutuotannon mukaisena. Mahdollinen Sote -uudistus muuttaa toteutuessaan poistotasoa. Taloussuunnitelmavuosille 2016-2019 esitetyt investoinnit ovat ohjeellisia ja niiden toteutus sopeutetaan vuosittain kaupungin taloudelliseen tilanteeseen.

Investointiohjelmassa poistonalaiset investoinnit on jaettu Kuntaliiton talousarviosuosituksen 2011 mukaisesti uus-, laajennus-/peruskorjaus- sekä korvausinvestointeihin. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden käyttötalousvaikutukset vuodelle 2017 ovat n. – 50 000 euroa vuodessa (säästöä katuvalaistuksen ohjauksyksiköiden uusimisesta johtuen käyttötaloudessa tulee säästöä) ja poistojen vaikutus on noin 1,0 milj. euroa. Talonrakennushankkeissa vuodelle 2017 tulevat käyttötalousvaikutukset ovat n. 0,3 milj.euroa ja poistojen vaikutus n. 0,46 milj. euroa.

Mikkelin Ammattikorkeakoulu on tehnyt (18.5.2015) Mikkelin kaupungille yhteistyötarjoituksen monitoimihallin rakentamisesta Kalevankankaalle. Mikkelin kaupunginvaltuusto (15.6.2015 § 65 Mamk Areena Oy:n aiesopimuksen hyväksyminen) on hyväksynyt hankkeen aiesopimuksen. Valtuusto päätti, että lopullinen päätös osallistumisesta hankkeeseen tehdään syksyn 2015 aikana talousarvion 2016 ja –suunnitelman 2016-2019 päätöksenteon yhteydessä. Neuvottelut Mikkelin Ammattikorkeakoulun ja kaupungin välillä ovat kesken, eikä tässä talousarviovaiheessa ole olemassa lopullista sopimusluonnosta. Aikataulun mukaan neuvottelut päättyvät ennen valtuuston talousarviokäsittelyä.

Keskeisimmät vuodelle 2016 kohdistuvat investoinnit (2016 osuus investoinnista):

- Maan ja kiinteistöjen myynti (TULO 2,5 milj. euroa)
  - tulojen hankkiminen edellyttää erityisesti kerrostalotonttimyynnin onnistumista
- Raviradan alueen katu- ja pysäköintijärjestelyt (1,2 milj. euroa)
  - Raviradan alueen (Raviradan tien loppuosa sis. ulkoilureittijärjestelyjä) katu- ja pysäköintijärjestelyjen selkeyttäminen, ja turvallisuustoimenpiteet alueella alkavat. Alueen yleissuunnitelma on valmistunut. Kokonaisinvestointi on noin 2,5 milj. euroa.
- Vt5 rakentaminen välillä Pitkäjärven eritasoliittymä Savilahden silta (2,5 milj. euroa)
  - Liikenneviraston valtatieparantamishanke Mikkelin kohdalla etenee suunniteltua aikataulua ripeämmin. Hankkeen kustannusjakosopimuksesta, kaupungin urakkaan sisällyttämistä omista töistä ja lisätöistä muodostuu 2,2 milj. euron maksuposti vuodelle 2016. Lopullisesti koko hankkeesta Mikkelin kaupungille aiheutuva maksuosuuden on arvioitu olevan noin 5,5 milj. euroa.
- Kirkonvarkauden asuinalueen perustaminen (2,2 milj. euroa)
  - Investoinnilla varmistetaan yksityisten rakentamisprojektien alkaminen Asuntomessualueella ja pidempiaikainen asiakaskysynnän mukainen tonttitarjonta Kirkonvarkauden asuinalueella. Kokonaisinvestointi on noin 4,8 milj. euroa.
- Sairaalakampuksen parkkitalon rakentaminen, Mannerheimin tie (0,4 milj. euroa)
  - Mannerheimintien varteen rakentuvan sairaalakampuksen parkkitalon katu- ja kunnallistekniikka muutetaan rakentamista ja muuttuvaa liikennevirtaa vastaavaksi.
- Puistot ja leikkipaikat (jakamaton sis. 0,3 milj. euroa)
  - Tykkipuisto saneerataan vastaamaan keskusta-alueelle tyypillistä ilmettä (0,15 milj. euroa). Puisto avataan Suomi 100-vuotta kohteena kesäkuussa 2017.
- Luovutettavien tonttien kunnostus, Tuskus (0,2 milj. euroa)
  - Asuntomessuille rakennetaan väliaikaisparkki Tuskun teollisuusalueelle (investointi 0,7 milj. euroa), josta luovutetaan messujen jälkeen valmiimpia tontteja teollisuusyritysten käyttöön.
- Urheilupuiston urheilun alueiden saneeraus (0,25 milj. euroa)
  - Alueen kokonaissuunnitelma toteutetaan korvaavan jääurheilukentän ja alueelle sijoittuvan kuntoladun/lämmittelypolun osalta loppuun.
- Otavan opiston asuntolan korjaus (0,5 milj. euroa)
  - Asuntolan kunto ei vastaa opiston tarjoamaa palvelua, eikä mahdollista opiston kehityspolkujen kulke- mista. Kokonaisinvestointi on noin 1,0 milj. euroa.
- Rantakylän koulu (2,8 milj. euroa)
  - Rantakylän koulun perusparannus alkaa kesällä purku-urakalla ja vaiheistettuna uuden rakentamisella. Projektin kesto on noin kolme vuotta. Kokonaisinvestointi irtaimistoineen on noin 10 milj. euroa.
- Vanhalan koulu (0,6 milj. euroa)
  - Vanhalan koulun perusparannus saatetaan loppuun. Kokonaisinvestointi on noin 1,1 milj. euroa.
- Naisvuoren uimahallin peruskorjaus (1,25 milj. euroa)

- Keskustan uimahalli kunnostetaan erityisesti kuntoliikuntaurheilun tarpeet huomioiden. Hallin tekniikka vaatii peruskunnostuksen. Kokonaisinvestointi on noin 1,0 milj. euroa.
- Urheilupuiston saneeraus (huoltotilat) (0,6 milj. euroa)
  - Urheilupuiston käyttäjien huolto- ja sosiaalitilojen remontti saatetaan loppuun. Kokonaisinvestointi on noin 0,87 milj. euroa.
- Sotakoulu, Ristiina (0,1 milj. euroa).
  - Sotakoulun kunnostustoimenpiteet jatkuvat kumppanuushankkeena. Investoinnit edellyttävät ulkopuolisen rahoitusosuuden varmistumista
- Vesiliikelaitos, Metsä-Sairilan puhdistamo (4,1 milj. euroa)
  - Jäteveden puhdistuslaitoksen rakentaminen alkaa louhinnoilla. Hankkeen kokonaisinvestointi on noin 43 milj. euroa.

Investointiesitys vuodelle 2016 (1 000 €) sisältäen Metsä-Sairilan puhdistamon:

Tulot	4 245 euroa
Menot	- 28 345 euroa
Netto	- 24 100 euroa

Investoinnit 2016 jakaantuvat seuraavasti (1 000 €)

Peruskaupunki

Tulot	3 345 euroa
Menot	- 19 030 euroa
Netto	- 15 685 euroa

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden menoista 4,9 milj. euroa peruskorjaus-/korvausinvestointeja ja 6,1 milj. euroa uusinvestointeja. Talonrakennusinvestointien menoista 4,3 milj. euroa on korvausinvestointeja, 3,7 milj. euroa laajenus-/peruskorjausinvestointeja.

Liikelaitokset ja taseyksiköt yhteensä

Tulot	900 euroa
Menot	-9 065 euroa
Netto	- 8 165 euroa

Etelä-Savon pelastuslaitos

Tulot	900 euroa
Menot	-1 785 euroa
Netto	- 885 euroa

Otavan opisto

Menot	-15
-------	-----

Mikkelin vesiliikelaitos

Tulot	0 euroa
Menot	-7 265 euroa
Netto	- 7 265 euroa

INVESTOINNIT 2016 -2019

KAUPUNKI	TS 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	INVEST. YHT. 2016-2019
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Muut pitkävaikutteiset menot	-200	-200	-200	0	0	-400
Laajakaistahanke	-200	-200	-200			-400
AINEELLISET HYÖDYKKEET						
Maa- ja vesialueet	2 000	2 000	2 250	2 000	-50	6 200
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT	2 500	2 500	2 500	2 500	2 000	9 500
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT	-250	-250	-250	-500	-2 050	-3 050
Maanjalostuksen yhteydessä tapahtuvat rakennusten purkukustannukset	-250	-250				-250
Rakennukset	100	100	100	100	100	400
Rakennusten myynti (voitto)	100	100	100	100	100	400
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-8 750	-9 180	-5 760	-7 995	-5 415	-28 350
Kadut (työohjelma vahvistetaan käyttösuunnitelman yhteydessä)	-600	-700	-1 500	-2 000	-2 000	-6 200
Kadut (pien- ja rivitalotonttien luovutus)	-750	-100	-350	-750	-750	-1 950
Raviradan alueen katu- ja pys.järjestelyt MENOT	-1 000	-1 110	-1 340			-2 450
Raviradan alueen katu- ja pys.järjestelyt TULOT						0
VT 5 rakentaminen ja kaupungin liitännäiset osaprojektit	-2 000	-2 500	-300			-2 800
Ruutukaavakeskustan kehittäminen, TULOT				150		150
Ruutukaavakeskustan kehittäminen, MENOT		-25	-25	-1 000	-25	-1 075
Satamalahden kehittäminen (strateginen projekti)	-1 000			-1 000	-1 000	-2 000
Kirkonvarkauden asuinalue sis. asuntomessualueen kokonaisuuden rakentamisen (strateginen projekti)	-2 200	-2 200	-750			-2 950
Graanin asuinalueen rakentaminen (mm. puistoväylä)				-200	-300	-500
Karikon tien liittymä, kaistajärjestelyt, Rantakylä		-150				-150
Kristiinantie, Ristiina			-180			-180
Omakotitie, Ristiina		-100				-100
Linnantie-Linnaniementie, peruskorjaus, Ristiina	-300			-300		-300
Luhtitien saneeraus, Haukivuori						0
Pajatie, Anttola		-180				-180
Sairaalakampuksen rakentamisen tukeminen (Mannerheimintie), katu+ vh		-400	-100			-500
Suomenniemen keskusta- Kauriansalmi, kevyenliikenteen väylä			-300			-300
Katuvalojen ohjauksyksiköt, uusiminen	-100	-100	-50			-150
Puistot ja leikkipaikat (jakamaton)	-300	-300	-300	-300	-300	-1 200
Suojakallionpuisto					-500	-500
Kaihun matkailualueen (sis. Mlipuisto) ja Pursialankadun kehittäminen	-100	-200	-50	0	0	-250
Laihalammen kunnostus				-250		-250
Satamien kunnostukset (sis. Asuntomessulaiturin, suihkukontit)	-150	-150	-100	-30		-280
Pöykkäänlahden koti- ja vierassataman infra					-200	-200
Urheilupuiston koulun piha		-50				-50
Päämajakoulun piha		-50				-50
Uimarantojen kunnostukset	-40	-40	-40	-40	-40	-160
Lentoasema	-150	-150	-150	-150	-150	-600
Luovutettavien tonttien kunnostus (Tusku, messuparkki)	-25	-200	0	0	0	-200
Urheilupuiston urheilualueiden saneeraus (urak. lopetus, latu)		-250		-1 000		-1 250
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus	-125	-125	-125	-125	-150	-525
Skeittiparkki, Urpola		-100				-100
Korvaavat luistelukentät (Laajalampi)			-100			-100
Kuplahallin (jalkapallohalli) uusiminen				-1 000		-1 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet tulot	90	0	0	150	0	150
Kiinteät rakenteet ja laitteet menot	-8 840	-9 180	-5 760	-8 145	-5 415	-28 500
Kiinteät rakenteet ja laitteet netto	-8 750	-9 180	-5 760	-7 995	-5 415	-28 350
Koneet ja kalusto	-1 005	-1 125	-775	-775	-575	-3 250
Keskushallinto/ruoka- ja puhtauspalvelut	-75	-75	-75	-75	-75	-300
Sivistystoimi (opetus, kulttuuri, nuoriso ja liikunta)	-700	-700	-700	-700	-500	-2 600
Sosiaali- ja terveystoimi	-230	-350	0	0	0	-350

SIJOITUKSET						0
Osakkeet ja osuudet	0	0	-3 000	-200	-200	-3 400
Osakkeiden hankinta			-3 000	-200	-200	-3 400
Osakkeiden myynti			0			0
RAKENNUKSET						
Liikelaitokset	0	-500	-500	0	0	-1 000
Otavan opiston asuntolan korjaus		-500	-500			-1 000
Sivistystoimi	-4 370	-4 500	-6 200	-3 300	-3 000	-17 000
Tikanpellon päiväkodin peruskorjaus		-100	-1 000			-1 100
Haukivuoren päiväkotiki				-100	-1 500	-1 600
Rantakylän alueen uusi päiväkotiki (vuokrapäiväkotiki)		-50				-50
Rantakylän koulu (peruskorjaus ja laajennus)	-3 000	-2 800	-5 000	-1 200		-9 000
Rakennusprojekti	-3 000	-2 800	-5 000	-1 200		-9 000
<i>Koneet ja kalusteet (opetus)</i>	-200	-200	-350	-400		-950
Yhteiskoulurakennuksen muutostyöt Päämajakoulun tarpeisiin	-420	-600				-600
Vanhalan koulu peruskorjaus	-600	-600				-600
Urheilupuiston koulun LVI-tekniikka, julkisivut ja ikkunat 2018-2019				-200	-500	-700
Ristiinan koulukeskuksen perusparannus	-150	-150				-150
Ihastjärven koulun jatkokäyttö/ siirto				-1 600		-1 600
Tuppuralan koulun korjaustyöt					-800	-800
Koulu- ja esiopetuksen kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt	-200	-200	-200	-200	-200	-800
Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi	-1 300	-1 615	-4 690	-5 350	-5 200	-16 855
Naisvuoren uimahallin peruskorjaus, MENOT	-1 000	-1 250	-1 750			-3 000
Naisvuoren uimahallin peruskorjaus, TULOT		360	360			720
Urheilupuiston saneeraus (huoltotilat), MENOT	-200	-600				-600
Urheilupuiston saneeraus (huoltotilat), TULOT		50				50
Hänninkentän äänentoisto, huoltorakennus MENOT		-25		-1 100		-1 125
Hänninkentän äänentoisto, huoltorakennus TULOT				200		200
Wisa-areenan kunnostus				-100	-500	-600
Kattilansillan nuorisotalo, alapohjan korjaus				-250		-250
Rantakeitaan uimahallin suun. (ratapituus&laajennus)				-50		-50
Mikaelin kunnostus	-100	-50	-200	-1 000	-3 700	-4 950
Teatterin peruskorjaus			-100	-1 000	-1 000	-2 100
Sotahistoriakeskukseen perustaminen (suunn.)				-150		-150
Uuden taidemuseon rakentaminen		-100	-3 000	-1 900		-5 000
Sosiaali- ja terveystoimi	-800	-750	0	0	0	-750
Uusi terveysasema						0
Anttolan palvelukeskus, laajennus ja muutostyö	-700	-700				-700
Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt	-100	-50	0	0	0	-50
Julkiset rakennukset	-700	-300	-300	-800	-2 200	-3 600
Kaupungintalon korjaus				-100	-2 000	-2 100
Naisvuoren tornin valaistus ja pintakorjaus	-500			-500		-500
Sotakoulu, Ristiina		-100	-100			-200
Julkisten rakennusten muutos/peruskorjaustyöt	-200	-200	-200	-200	-200	-800
Kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien uudistaminen	-225	-225	-225	-225	0	-675
Kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien uudist. MENOT	-300	-300	-300	-300		-900
Kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien uudist. TULOT	75	75	75	75		225
Yleiset suunnittelurahat	-50	-50	-50	-50	0	-150
Suunnittelumääräraha	-50	-50	-50	-50		-150
Energiataloudelliset investoinnit	-360	-240	-240	-240	0	-720
Energiataloudelliset investoinnit MENOT	-450	-300	-300	-300		-900
Energiataloudelliset investoinnit TULOT	90	60	60	60		180
Omaisuuuden myynti	200	200	200	2 600	0	3 000
Omaisuuuden myyntitulot TULO	200	200	200	2 600	0	3 000
RAKENNUKSET YHTEENSÄ						0
TULOT	365	745	695	2 935	0	4 375
MENOT	-7 970	-8 725	-12 700	-10 300	-10 400	-42 125
NETTO	-7 605	-7 980	-12 005	-7 365	-10 400	-37 750

KAUPUNKI YHTEENSÄ						0
TULOT	3 055	3 345	3 295	5 685	2 100	14 425
MENOT	-18 515	-19 730	-22 685	-19 920	-18 640	-80 975
NETTO	-15 460	-16 385	-19 390	-14 235	-16 540	-66 550
TASEYKSIKKÖ JA LIKELAITOKSET						
ETELÄ-SAVON PELASTUSLAITOS	TS 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	INVEST. YHT. 2016-2019
TULOT	900	900	118	297	68	1 383
MENOT	-1 784	-1 785	-1 015	-1 145	-900	-4 845
NETTO	-884	-885	-897	-848	-832	-3 462
OTAVAN OPISTO	TS 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018		INVEST. YHT. 2016-2019
TULOT	0	0	0	0		0
MENOT	-15	-15	-15	-15	-15	-60
NETTO	-15	-15	-15	-15	-15	-60
VESILIIKELAITOS/KUNNALLISTEKNIikka JA LAITOSINVESTOINNIT	TS 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	INVEST. YHT. 2016-2019
TULOT	0	0	0	0	0	0
MENOT	-3 500	-3 165	-3 000	-1 500	-2 500	-10 165
<i>Veden tuotanto</i>		-1 300				-1 300
<i>Puhdistamot</i>		-565				-565
<i>Verkosto</i>		-1 300				-1 300
MENOT YHTEENSÄ	-3 500	-3 165	-3 000	-1 500	-2 500	-10 165
NETTO	-3 500	-3 165	-3 000	-1 500	-2 500	-10 165
VESILIIKELAITOS/METSÄ-SAIRILAN PUHDISTAMO	TS 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	INVEST. YHT. 2016-2019
TULOT	0	0	0	0	0	0
MENOT	-10 000	-4 100	-12 000	-16 000	-11 000	-43 100
NETTO	-10 000	-4 100	-12 000	-16 000	-11 000	-43 100
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (Ilman Metsä-Sairilan puhdistamo)	TS 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	INVEST. YHT. 2016-2019
TULOT	3 955	4 245	3 413	5 982	2 168	15 808
MENOT	-23 814	-24 695	-26 715	-22 580	-22 055	-96 045
NETTO	-19 859	-20 450	-23 302	-16 598	-19 887	-80 237
Poistotaso	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Ero	141	-450	-3 302	3 402	113	-237
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (Metsä-Sairilan puhdistamo mukana)	TS 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	INVEST. YHT. 2016-2019
TULOT	3 955	4 245	3 413	5 982	2 168	15 808
MENOT	-33 814	-28 795	-38 715	-38 580	-33 055	-139 145
NETTO	-29 859	-24 550	-35 302	-32 598	-30 887	-123 337
Poistotaso	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Ero	-9 859	-4 550	-15 302	-12 598	-10 887	-43 337

E-S Pelastuslaitoksen investointien kuntaosuudet kirjataan käyttäjäohjelmien. Tuloissa on vain avustukset.

KUNNALLISTEKNIIKAN TYÖOHJELMA

Kadut jakamaton	700 000 €
Kadun saneeraus	
- rakennetaan Tuulastien saneeraus loppuun	
Vesiongelmien ja kuivatus	
- hulevesien käsittelyyn liittyviä pieniä hankkeita	
Kevyen liikenteen väylät	
- huonokuntoisten kevytväylien pintoja uusitaan	
Liikenneturvallisuus	
- rakennetaan hidasteita, portteja ja saarekkeita	
- liikennevalojen saneeraus aloitetaan	
Pienet järjestelyt ja muut hankkeet	
- Pursialan sillan peruskorjaus (suunnitteluraha)	
- meluvallien viimeistely	
- liikenneväylien viherkunnostus	
- pienet kohteet	
- keskeneräiset 2015	
- Porrassalmenkatu 1 tukimuuri	
Suunnitteluhankkeet	
- yleissuunnitelmat ja selvitykset ennen investoinnin avaamista	
Sorvarinkadun rakentamiseen teollisuustontteja varten (määräraha 100 000 euroa pien- ja rivitalotonttien luovutuksessa)	
Pien ja rivitalotonttien luovutus	100 000 €
- raha siirrettävä katujen jakamattomaan määrärahaan	
Raviradan alueen katu- ja pysäköintijärjestelyt	1 110 000 €
- Raviradan alueen (raviradantien loppuosa sis. ulkoilureittijärjestelyjä) katu- ja pysäköintijärjestelyjen selkeyttäminen, ja turvallisuustoimen- piteet alueella alkavat. Alueen yleissuunnitelma on valmis. Kokonaisinvestointi on noin 2,5 milj.	
VT 5 rakentaminen ja kaupungin liitännäiset osaprojektit	2 500 000 €
- liikenneviraston valtatieparantamishanke Mikkelin kohdalla etenee suunniteltua aikataulua ripeämmin. Hankkeen kustannustenjako- sopimuksesta kaupungin urakkaan sisällyttämistä omista töistä ja lisätöistä muodostuu 2,2 milj. euron maksuposti vuodelle 2016. Lopullisesti koko hankkeesta Mikkelin kaupungille aiheutuvan maksupostin on arveltu olevan noin 5,5 milj. euroa.	
Ruutukaavakeskustan kehittäminen	25 000 €
- Pienten puutteiden korjaaminen keskusta-alueen liikenne ja ympäristöalueilla.	
Kirkonvarkauden asuinalue sis. asuntomessualueen, Strateginen proj.	2 200 000 €
- Investoinnilla varmistetaan yksityisten rakentamisprojektien alkaminen asuntomessualueella ja pidempiaikainen, asiakaskysynnän mukainen tonttitarjonta Kirkonvarkauden asuntoalueella. Kokonaisinvestointi on noin 4,8 milj. euroa.	
Karikon liittymä, kaistajärjestelyt	150 000 €
- uusien kauppayritysten myötä alueen liikenne lisääntyy merkittävästi ja edellyttää liikennejärjestelyjä.	
Omakotitie, Ristiina	100 000 €
- saneeraus	
Pajatie, Anttola	180 000 €
- saneeraus	
Sairaalakampuksen rakentamisen tukeminen Mannerheimintie	400 000 €
- Mannerheimintien varteen rakentuvan sairaalakampuksen parkkitalon katu- ja kunnallistekniikka muutetaan rakentamista ja muuttuvaa liikennevirtaa vastaavaksi.	
Katuväylien ohjauksikköjen uusiminen	100 000 €

Puistot ja leikkipaikat jakamaton	300 000 €
- Ritvalan leikkipuiston peruskorjaus,	
- leikkivälineiden ja kasvillisuuden uusiminen	
- Tykkipuiston peruskorjaus	
Kaihun matkailualueen kehittäminen	200 000 €
- sis.Mikkelipuiston ja Pursialankadun	
Satamien kunnostukset	150 000 €
- asuntomessulaituri, suihkukontit: Anttola, Ristiina	
Uimarannat	40 000 €
Lentoasema	150 000 €
- kommunikaatoradioiden uusinta ja kameravalvonnan järjestäminen.	
Luovutettavien tonttien kunnostus	200 000 €
- messuparkki rakennetaan teollisuustonteille Tuskuun.	
Urheilupuiston urheilualueen saneeraus	250 000 €
- Alueen kokonaissuunnitelma toteutetaan korvaavan jääurheilukentän ja alueella sijoittuvan kuntoladun/lämmittelypolun osalta loppuun.	
Skeittiparkki Urpola	100 000 €

Tilakeskuksen talonrakennusinvestoinnit v. 2016

Vastuu hlö	HANKE	SISÄINEN TILAUS	TA 2016		
			MENOT	TULOT	NETTO
	Liikelaitokset		500 000	0	-500 000
JM	Otavan opiston asuntolan korjaus	148700009001	500 000		
	Sivistystoimi		4 500 000	0	-4 500 000
JK	Tikanpellon päiväkodin peruskorjaus	148700007009	100 000		-100 000
JJ	Rantakylän alueen uusi päiväkotiki (vuokrapäiväkotiki)	148700002001	50 000		-50 000
	Rantakylän koulu (peruskorjaus ja laajennus)	148700007001	2 800 000		-2 800 000
JJ	Yhteiskoulurakennuksen muutostyöt Päämajakoulun tarpeisiin	148700007002	600 000		-600 000
JK	Vanhalan koulu peruskorjaus	148700007003	600 000		-600 000
JM	Ristiinan koulukeskuksen perusparannus	148700007005	150 000		-150 000
	Koulu- ja esiopetuksen kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt		200 000		-200 000
JK	- Silvastin pk	148700007010	130 000		-130 000
	- Sairilan koulu	148700007011	70 000		-70 000
	Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi		2 025 000	410 000	-1 615 000
JJ	Naisvuoren uimahallin peruskorjaus	148700010003	1 250 000	360 000	-890 000
JM	Urheilupuiston saneeraus (huoltotilat)	148700008001	600 000	50 000	-550 000
JaK	Hänninkentän äänentoisto, huoltorakennus	148700008003	25 000		-25 000
JH	Mikaelin kunnostus	148700008004	50 000		-50 000
JJ	Uuden taidemuseon rakentaminen	148700010004	100 000		-100 000
	Sosiaali- ja terveystoimi		750 000	0	-750 000
JJ	Anttolan palvelukeskus, laajennus ja muutostyöt	148700006003	700 000		-700 000
	Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt				
JK	- Kyyhkylä	148700006001	50 000	0	50 000
	Julkiset rakennukset		300 000	0	-300 000
JK	Sotakoulu, Ristiina	148700009003	100 000		-100 000
	Julkisten rakennusten muutos/peruskorjaustyöt		200 000		-200 000
JK	- Virastotalon tilatehokkuusprojekti	148700009008	120 000		-120 000
JH	- Teatterikahvion keittiön korjaustyöt	148700009009	80 000		-80 000
	Kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien uudistaminen		300 000	75 000	-225 000
JaK	Kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien uudist.	148700009007	300 000	75 000	-225 000
	Yleiset suunnittelurahat		50 000	0	-50 000
	Suunnittelumääräraha		50 000		-50 000
	Energiataloudelliset investoinnit		300 000	60 000	-240 000
JLa	Energiataloudelliset investoinnit		300 000	60 000	-240 000
	Omaisuuksien myynti		0	200 000	200 000
	Omaisuuksien myyntitulot TULO			200 000	200 000
	TILAKESKUS YHTEENSÄ		8 725 000	745 000	-7 980 000

MUUT KOHTEET:

JJ - Mölnlycke/Naistinki

PURKU:

JK - Rantakylän koulu

JK - Kuomapiiritti